

EL APOCALIPSIS

La revelación de Jesucristo

1 ¹Yá yarā, atie yá cawoatupee, Dios cū macū Jesucristore catusari rūmū caāno cabaipere cū caātibuio īñojūgoyetirique majū niña. Cū, Jesucristo puame cū yarā, cū caquetibūjurotiori majārē tie yoaro mee cabaipere cū quetibūjūnetōrotio joroque ī, tie cū átibuio īñojūgoyetiwī. Bairi Jesucristo puame yá, Juan cawāmecucu, cū yá cū carotimajūūrē tie nipetirije cabaipere yá quetibūjū rotijoyupi cū yá ángel* mena jūgori yua. ²Tie nipetirije yá caīñarīqūē caānorē bairo cariape majū quetibūjūrique niña. Atie quetibūjūrique Dios yaye caroa queti Jesucristo cūā yá cū caquetibūjūmasīōrīqūē queti majū niña.

³Bairi niña yua: Useanirī cū āmarō ni jīcāū ūcū atie cabaipere yá cawoaturijere cabuenucū. Tunu bairoa useanirī na āmarō atie Dios yūre cū caquetibūjūrique yá cawoaturijere caroaro catūgousanucūrā yua. Tunu bairoa atie cabaipere yá cawoaturije caīquetibūjūrore bairo jīcārō tūni caātipiyorā useanirī na āmarō. Merē atī ūmñecóo capetipa rūmū cōñarō majū baiya. Bairi tie quetire caroaro na tūgousaáto.

Juan escribe a las siete iglesias

⁴Yá, Juan cawāmecucu, mujāā Asia yepapū caāna, jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā macāā macāāna űbueri majārē mujāā woajou yá átiya. Marī Quetiupau caānijūgoricu, āme cūārē caācū, tunu atī yepapū caatīpau puame cū yaye caroa macāājērē mujāā cū jonemoáto. Caroaro yeri jōrō ānimasīrīqūē cūārē mujāā cū jonemoáto. Torea bairo jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū, Dios carotimasī cū caruiro riapepū caāna Espiritu Santo cūā caroare mujāā na jonemoáto. ⁵Tunu bairoa marī Quetiupau Jesucristo cariapea Dios yaye quetire caquetibūjūnetōū cūā caroare mujāā cū jonemoáto. Cū puame cariacoatacu nīmīcūā cacatitunu jūgoricu majū niñami. Ati yepa macāāna quetiuparā reyes* majā nipetiro cūārē carotimasī majū niñami. Bairi tunu nipetiro atī yepa macāānarē camai majū niñami. Bairo marīrē camai majū ānirī marī carorije wapare netōgu, cū majūā roro pajīāecori marī riabojayupi. ⁶Tore bairo marī cū cariabojarije jūgori cū mena carotimasīparā marī ānio joroque marī āmi. Dios cū pacū yarā, cū yaye macāājērē caquetibūjūrā sacerdote* majā marī ānio joroque marī āmi. ¡Bairi cū jetorea cū caasiyabatorije nocārō cū catutuarije to

ānicōā ninucūamarō tocānacā rūmua!
Bairoa to baiāto.

⁷ IJā, īnamugōjoñijate mujāā
umurecōopure!

Merē atiyami Cristo oco buseri
watoapu.

Bairo cū caatō nipetiro ati
umurecōo macāāna camasā
qūīnagarāma.

Cūrē āpōā besuro mena cū warure
cajareoricarāpu cūā qūīña
acuamajūcōāgarāma.

Tunu bairoa nipetiro camasā poari
ati umurecōo macāāna tutuaro
mena cū caatō īña acuari,
butiuro otigarāma.

iTame, roro majū tāmugogārāma!
Bairopua, bairoa to baiāto.

⁸ Tirūmupua caānijūgoricu, āme
cūārē caānicōāninucū, tunu nemo
ati yeparure caatīpau marī Quetiupau
Dios puame atore bairo īñami:

“Yua, Alfa,* bairi Omegare bairo
caācū yu āniña. Caānijūgoripaurua
caānijūgoatācu carotimasī yu āniña.
Tunu bairoa yua yu āniña nipetiro ati
umurecōo macāājē to petio joroque
caatīpau,” īñami marī Quetiupau
catutuan, nipetiro ati umurecōo
macāājērē caqūēnorīcū majū yua.

Una visión del Cristo glorioso

⁹ Yu, Juan, mujāā yau, mujāārēā
bairo caācū yu āniña. Bairi yu cūā
mujāārēā bairo Jesucristo mena
caācū ānirī Dios cū carotimasīrīpauru
caānipau majū yu āniña. Yu cūā
mujāārēā bairo Jesucristo jūgori
ropiye yu tāmūonucūña. Bairo
ropiye tāmūomicūā, Dios yure
tūgoñatutuarique cū cajoro jūgori
ropiye yu catāmūonucūrījērē yu
nucānetōmasīcōānucūña. Dios yaye
queti cariapea Jesucristo cūā yure
cū caquetibūjūnetōrīqūē quetire yu

caquetibūjūnucūrījē jūgori, Patmos
yucpōapu yu cūrocawā, yure
caboena. Bairi ti yucpōapu yu āmu
ti watoare yua. ¹⁰ Topu yu caāno yua,
atore bairo baiwu: Jīcā rūmu marī
Quetiupare marī cabasapeonucūrī
rūmu caāno yu cañubueāno, Dios Yeri
Espīritu Santo cū catutuarije mena
jūgori cabusocajoriye busuriquere
yu tūgowu. Yu usaro puame tutuaro
busurique cabusocajoriyere yu
tūgowu. Butiuro trompeta* mena
putiricaro cārō majū tutuaro busurique
busocajowu tame. ¹¹ Atoare bairo yure
ī quetibūjūocajowu: “Juan, āme yu
caīñarījē nipetirijere jīcā tuti papera
tutipu woajeya. Bairo tiere woajeri,
Asia yepa macāāna űubueri majā
jīcā wāmo peti puğa pēnirō cānacā
macāā macāānarē na mu woajowa. Ati
macāā macāānarē na mu woajowa:
Efeso macāāna, Esmirna macāāna,
Pérgamo macāāna, Tiatira macāāna,
Sardis macāāna, Filadelfia macāāna,
bairi Laodicea macāāna cūārē na mu
woajowa atie mu caīñarījē quetire,” űi
quetibūjūwu busurique puame yua.

¹² Bairo yure caībusocajoro
tūgori yua, yu āmejore īñajowu, yure
cabusure qūīnagu. Bairo āmejore
īñajowu yua, tame, jīñaworica tutuu
jīcā wāmo peti puğa pēnirō cānacā
tutuu majūrē űiñabōcawu. Ti tutuu
puame oro mena qūēnorīcā tutuu majū
āmu. ¹³ Tunu bairoa jīcā wāmo peti
puğa pēnirō cānacā tutuu jīñaworica
tutuu watoapu caācū jīcā camasocu
bauriquere bairo cabauriquecure cū
ñiñabōcawu. Cū puame jutiro cayoarō,
cū ruporipū caetarore jāñawī. Rupawu
āmu cū jutiro. Tunu apeyera orowē
mena cū cotia caīmuarō cārō esaro
wēñawī. ¹⁴ Cū poa cūā lana* oveja poa,
o cayusuarō jūgori oco buseri cañarījē
nieve* cārō majū botirije āmu. Tunu

cū caapee cūā peero caūrōrē bairo majū tutuaro asiyawū. ¹⁵Tunu bairoa cū rūpori cūā āpōā bronze* peeropu joeri caroaro na capaaqūēnorīqūē caroa caasiyarore bairo majū butioro asiyawū. Cū cabusuata cūārē, nocārō poero paio cabusurore bairo tutuaro busuwī. ¹⁶Bairi cū wāmo cariape nūgōārē jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū majū ñocōārē na cūgowī. Bairo tunu cū riseropu ñosērīcāpāī pūga nūgōātū caoro cacūgoripāī, caoripāī majū witiwū. Cū riape cūā nocārō tutuaro majū asiyacānamuwū. Muīpu ñmūreco macāācū cū caasiyarije nipetiro cārō majū asiyawū.

¹⁷Tie cabairijere ñña acuari yua, cariacūre bairo cū rūpori tūpu yu ñaroca cūmucoápu. Bairo yu cañaroca cūmurō cū wāmo cariape nūgōā mena yu pāāñarī atore bairo ñiwī: “Juan yu uwieticōāña. Yua, caānicōā jūgoatācu majū yu āñña. Tunu ati ñmūrecóo macāājē nipetirijere to petio joroque caátīpau majū yu āñña. ¹⁸Tunu bairoa caānicōāninucūū majū yu āñña. Yure na capajīarocamiatacūārē, cacatitunu jūgoricu majū yu āñña. Bairi tocānacā rūmu yu ānicōā ninucūgu yua. Yua, yu āñña camasā na cayasibujiopeere canetōū majū. Bairi yure catūgousarā peeropu yasietigarāma.

¹⁹“Bairi Juan, tie mu caññaataje, atie cabaiatajere woajeya. Áme ato cabairije, apeye ato jūgoye cabaipēe, mu cañnapee cūārē mu woatujewa,” ñi quetibujuwī. ²⁰Bairo ñi quetibuju yaparori, atore bairo ñinemowī tunu: “Ñocōā, bairi jīñaworica tutuu mu caññarijē cabairijere, camasā na camasiētīērē mu yu quetibujugu. Ato bairo baiya: Yu wāmo cariape nūgōāpu yu cacūgorā ñocōā jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū caāna mu caññaatanarē bairo ññama yu yarā yu

caquetibujeroticūrīcārā. Ñubueri majā jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā poa macāānarē caquetibujurā ángelea majārē bairo caāna ññama ñocōā yua. Tore bairo tunu jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā tutuu jīñaworica tutuu cūā yu ya poari jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā poa caāna ñubueri majā poarire cōñarō baiya. Tore bairo cabairijere merē mu masīña yua,” ñi quetibujuwī.

Mensajes a las siete iglesias.

El mensaje a Efeso

2 ¹Bairo ī quetibuju yaparo yua, ñiwī: “Yu yarā, ñubueri majā Efeso macāānarē cajūgobueācūrē atore bairo cū mi quetibuju woajowa:

‘Bairo ññami cū, ñocōā jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū majū cū wāmo cariape nūgōāpu cacūguo. Tunu bairoa jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā tutuu jīñaworique oro mena qūēnorīcā tutuu watoapu caāñesēāū majū atore bairo ññami: ²Mujāā, Efeso macāāna, mujāā caātiānie nipetirijere yu masīcōāña. Tutuaro popiye yu yaye macāājērē mujāā paāninucūña. Caroaro yerijōrōā popiye tāmuomīrācūā, aperārē na mujāā quetibujucōā ninucūña tocānacā rūmu. Carorije caātiānipairā mujāā watoa caāna cūārē tocānacānia na mujāā boetinicūña. Tie cūārē yu masīña merē. Aperā apóstolea* majā mee nimirācūā, “Jāā, apóstolea majā majū jāā āñña,” caīrā cūārē merē caroaro na mujāā ññacōña besemasīcōānucūña. Bairo na cabuerijere ññabese masīrī, cariapea caītopairā na caānierē mujāā masīcōānucūña yua. ³Yure tūgousajānaena, tocānacā rūmu yu mena mujāā tūgoñatutuacōā

ninucũña. Tocānacā rūmua yu yaye queti jūgori butiuro popiye tāmnoimirācūā, mujāā jutietiya. ⁴‘Bairo mujāā cabaimiatacūārē, jīcā wāme mujāā yu caīpee niña. Caānijūgoripau yure mujāā camairīcārōrē bairo āmerē yu mujāā maiētīna. ⁵Bairo mujāārē ñiña: Tūgoñanemoña caānijūgoro yure mujāā camairīqūērē. Roro mujāā cabairijere Dios mena tūgoñaqūēnorī caānijūgoro mujāā caātiāni jūgoricarore bairo átijūgoya tunu. Bairo mujāā caāpericōāta, yoaro mee yu āgu mujāā tūpu. Popiye mujāā tāmno joroque mujāā yu átigu. Roro mujāā caātiere Dios mena mujāā cabusu qūēnoeticōāta, mujāā quetiupau jīñaworica tutu, oro tuture bairo caācūrē cū yu neweyocōāgu. ⁶Bairo mujāā cabaimiatacūārē, bairorua jīcā wāme niña caroaro mujāā caātiānie. Yūrea bairo nicolaítas* majā na caātiānajē cutiere mujāā boetinicũña. ⁷‘Bairi mujāārē ñiña: Mujāā, Efeso macāāna, caāmoocuna mujāā āniña. iBairi Espiritu Santo Dios Yeri majū mujāā ñubueri majā poarire cū caquetibujurijere caroaro tūgopeoya! Bairi caroaro catūgousarārē bairo iñami Dios: Noa ūna carorije macāājērē canetōnucārārē caroa catiñurīqūē majūrē na yu jogu. Caticōānajērē cajoricu yucu ūmurecōo Dios tūpu caāni rīcare na yu ūgarotigu, iñami,’ na mi woajowa to Efeso macāānarē,” ñirotiwī.

El mensaje a Esmirna

⁸ĩ yaparo, bairo ñinemowī tunu: “Atore bairo na mi woajowa ñubueri majā bairi na quetiuparā Esmirna macāāna cūārē:

‘Bairo iñami mujāā, Esmirna macāānarē caānijūgoricu, ape rūmupu cūārē caānicōāniyaparopau pñame. Cariacoatacu nimicūā tunu cacatitunurīcū majū mujāārē bairo ī quetibujuyami: ⁹Nipetiro roro popiye bopacooro mujāā cabainucūrījērē yu masīna. Ñe ūnie cacūgoena cabopacarā mujāā caānie cūārē yu masīna. Bairāpua cariape majūrā Dios jūgori ñe ūnie carusaena paio apeye ūnie cacūgorārē bairo caāna majū mujāā āniña. Apeyera judío majā mee caāna caītopairā roro majū mujāā na cabusupainucūrījē cūārē yu masīna. Na pñame, “Judío majā majū jāā āniña,” munana iñonucũñama, wātī ya poa macāāna cū yarārē bairo caāna nimirācūā yua. ¹⁰Bairi roro popiye bopacooro mujāā cabaipeere tūgoña uwieticōāna. Bairua, wātī preso jorica wiipu mujāā mena macāāna jīcāārārē na cūreo joroque na átigumi. Dope bairo nipetiro mujāā caātiānierē masīgu, wātī tore bairo átigumi. Bairāpua, puga wāmo cānacā rūmua popiye bopacooro mujāā tāmnoogarā. Bairi tocānacā rūmua caroaro jīcārō tūni jeto Dios mena áticōā ninucũña mujāā cariarī rūmupu yua. Bairo mujāā caátimasīrō, yu pñame tie wapa caticōānajē yeri caroa majūrē mujāā yu jogu. ¹¹‘Mujāā, Esmirna macāāna, caāmoocuna mujāā āniña. iBairi Espiritu Santo Dios Yeri majū mujāā ñubueri majā poarire cū caquetibujurijere caroaro tūgopeoya! Bairo noa ūna tiere tūgousari yua, carorije macāājērē canetōnucārā pñame di rūmu ūno popiye tāmnoetigarāma ūmurecōopure yua. Pūgani cārō rianemoetigarāma Diotu ūmurecōopure, iñami,’ na mi

woajowa to Esmirna macāānarē,”
ñirotiwī.

El mensaje a Pérgamo

¹²Bairo ī quetibujū yaparori bero, bairo ñinemowī tunu: “Juan, aperā ñubueri majā Pérgamo macāāna cūārē na mū quetibujū woajowa. Bairo na miwā:

‘Atore bairo ī quetibujūjoyami mujāā Pérgamo macāāna ñubueri majārē, ñosēricāpāī caoripāī puga ñugōātū caoripāīrē cacūgon puame: ¹³Yū masīña mujāā cabairijere: Mujāā puame wātī cū carotimasīrī macā, cū caāninucūrī macā tūpu mujāā āninucūña. Tiere yū masīña. Bairo ti macātū caāna nimirācūā, caroaro yū caborore bairo jeto mujāā átiāninucūña. Bairāpu, yū yaye quetire catūgousarā ānirī yua, yū yaye quetire caripea mujāā tūgousacōā ninucūña. Mujāā pitietiya tie quetire. Yū yaū, yū bapa cañuū, yū yaye quetire caquetibujūbojau Antipas sawāmecūcūre cū pajīārocawā ti macā wātī cū caānimacā macāāna. Bairo cū na caátimajucōāmiatacūārē, tiwatoa caāno cūārē yure mujāā tūgousajānaepū.

¹⁴‘Bairo caroaro mujāā caátīānimitacūārē, bairopua, peeto ūnoa niña roro mujāā caátīānierē yū caquetibujūpee. Ati wāmerē roro mujāā átinucūña: Mujāā mena macāāna jīcāārā wātī Balaam* sawāmecūcū cū caátirotirore bairo roro majū carorije macāājērē átiāninucūña. Na, Balaam yaye bueriquere capitigaenarē na mujāā qūēnocūnucūña. Cū, Balaam puame apei Balac* sawāmecūcūre roro israelita majārē na īto rotiyawī tirūmūpūre. Atore bairo qūītorotiwī

israelita majārē: “Diore netōñucāgū, camasā na cawericarā na jūgūēārē na canuniataje waibūtoa riire na majūrēā na ūgarotiya. Tunu bairoa na rupau caborore bairo na majū rupau mena na átiepeáto,” qūī busujāwī Balaam, Balare. ¹⁵Tunu bairoa apeyera mujāā mena macāāna jīcāārā nicolaítas majā na cabuerije carorije macāājērē capitigaenarē na mujāā qūēnocūnucūña. ¹⁶Bairi mujāārē ñiña: Dios puamerē cū tūgousari, roro mujāā caátīānierē tāmuriā cū busuqūēnoña. Bairo mujāā caápericōāta, yū puame jicoquei átī, yū ñosēricāpāī yū riserorū cawitiripāī mena na nipetiro carorārē na yū reíāgu yua. ¹⁷‘Mujāā, Pérgamo macāāna, caāmoocūna mujāā āniña. iBairi Espiritu Santo Dios Yeri majū mujāā ñubueri majā poarire cū caquetibujūrijere caroaro tūgopeoya! Bairo noa ūna tiere tūgousari yua, carorije macāājērē canetōñucārārē ūgarique maná* yasiororū caānie caroa majūrē na yū ūgarotigu. Tunu bairoa ūtāpāī cabotiripāī, cawāma wāme woaturicāpāī majūrē na yū jogu. Ni ūcū tipāī woturique catusarijere masīēcūmi. Tipāīrē yū cajou jeto masīgumi, īñami,’ na mi woajowa to Pérgamo macāānarē,” ñirotiwī.

El mensaje a Tiatira

¹⁸To Pérgamo macāānarē yū quetibujūyaparori bero, bairo ñinemowī tunu: “Juan, aperā ñubueri majā Tiatira macāāna cūārē na mū quetibujū woajowa. Bairo na miwā: ‘Atore bairo ī quetibujūjoyami Dios macū mujāā, Tiatira macāāna ñubueri majārē. Peero caūrījērē bairo cacaapee asiyau majū mujāārē

ĩ joyami. Tunu apeyera cū rupori
 āpōā bronze* joerique caroa
 caasiyarijere bairo carupooricucu
 puame mujāārē atore bairo ĩ
 quetibujuyoyami: ¹⁹Mujāā caātiānie
 nipetirije yu masiña. Camasārē
 caroaro na mujāā ĩñamaiña. Yu
 mena mujāā tūgoñatutuaya. Camasā
 cabopacarā cūārē caroaro na mujāā
 juátinemonucūña. Tunu bairoa
 popiye tām̄onucūmirācūā, yeri
 jōrōā yu yaye quetire tocānacā
 rūm̄ua na mujāā quetibujucōā
 ninucūña. Tunu bairoa yu masiña,
 yere mujāā camasiyūgoripau caāno
 caroaro mujāā caātato netōjāñurō
 āmerē caroaro átīāna mujāā átiya.
²⁰‘Bairo caroaro mujāā caātiānie
 caānimiatacūārē, jīcā wāme
 nicōāña mujāārē yu caīpee. To
 caācō Jezabel cawāmecucore cō
 mujāā quēnocūña. Aperopu cō
 mujāā árotietiya. Cō puame, “Dios
 cū caquetibujurotiorico yu āniña,”
 ĩmiocūā, cō cabuerije mena, yu yarā,
 yu yaye quetire caquetibujūrārē na
 ĩtonucūñamo. Na rupau caborore
 bairo roro na rupau mena na átiepeo
 joroque na ĩtonucūñamo yu yarārē.
 Tunu bairo wericarā na jūgūēārē
 na cajorije waibutoa riire, “Mujāā
 majū cūā ūgaya tiere. Tie ūgaata,
 ñujāñuña,” na ĩtoquetibujunucūñamo.
 Tie, bairo cō caito quetibujurijere
 yu boetiya. ²¹Yu puame merē cōrē
 yoaro ñiñacote ānimiña, roro cō
 caātiere yapapuari Dios mena cō
 cabusūquēnopeere bori yua. Cō
 puame tore bairo átigaetiri, cō
 caātiānierē jānagaetiyamo. Roro
 cō rupau caborore bairo caūm̄ua
 mena cō caátiepenucūrijē cūārē
 jānagaetiyamo. ²²Bairi popiye
 cō tām̄uo joroque yu átigu cō
 yaye wapa yua. Yoaro riaye jeto

cō ria rūm̄u cutio jorique cō yu
 átigu. Torea bairo cō mena roro na
 rupau caborore bairo caátinucūā
 cūā popiye na tām̄uo joroque yu
 átigu. Cō, cō caātiānierē bairo roro
 na caātiānierē Dios mena tūgoña
 yapapuari na cajānaeticōāto, yoaro
 popiye na baiānio joroque na yu
 átigu na cūārē. ²³Cō pūnaa cūārē
 na yu pajīāre peyocōāgu. Tore bairo
 yu caāto ĩña yua, nipetiro ñubueri
 majā poari puame atore bairo ĩ
 masigarāma: “Dios, pupea marī
 yeripū, marī catūgoñarījēpu cūārē
 camasī majū ñiñami,” ĩ masigarāma
 camasā. Bairi mujāā tocānacāpūrea
 di wāme ũno mujāā caātiānimasīrīcā
 wāme cārō mujāā yaye wapare yu
 jogu. ²⁴Mujāā, Tiatira macāāna, cō
 cabuerije macāājērē caboena, bairi
 wātī cū catutuarije macāājē camasā
 na camasiētājē ñiña, na cairijē
 cūārē caboenarē atore bairo mujāā
 ñiña: Ape wāme átajere mujāā yu
 átirotinemo peoetiya. ²⁵Āme mujāā
 caātiānimasīrōrērē bairo caroaro
 áticōā ninucūña caroa wāmerē.
 Nemo ati yeparu yu tunuatōpu cūārē
 bairoa majāā áticōā ninucūwā.
²⁶‘Bairo carorije macāājērē
 canetōnucāpetirā, yu caborore bairo
 caátijīāti yaparoetarārē camasā
 poarire na rotimasīō joroque na yu
 átigu. ²⁷Yu Pacu rotimasīrīquērē yu
 cū cajoricarorea bairo yua narē na yu
 jogu rotimasīrīquērē. Bairo yu cajoro
 jūgori yua, camasā poari nipetirore
 caroaro majū na rotimasīgarāma.
 Tutuaro mena na rotimasīgarāma.
 Carorā cañuena cūārē jotu riūrere
 pawabatorerocarore bairo na
 regarāma na, na cañuetie wapa.
²⁸Tunu bairoa cañu busuri ñocō
 majū cūārē na yu jomajūcōāgu
 carorijere caboeti majārē yua.

²⁹‘Mujāā, Tiatira macāāna, caāmoocuna mujāā āniña. iBairi Espiritu Santo Dios Yeri majū mujāā ñubueri majā poarire cū caquetibujurijere caroaro tūgopeoya!’ na mi woajowa to Tiatira macāānarē,” ñirotiwī.

El mensaje a Sardis

3 ¹Bairo ī quetibujū yaparori bero, bairo ñinemowī tunu: “Juan, aperā ñubueri majā Sardis macāāna cūārē na mū quetibujū woajowa. Bairo na miwā:

‘Atore bairo ī quetibujūjoyami Dios Yeri jīcā wāmo peti puga pēnirō cānacāū Espiritu majūrē cacūgou. Cū wāmorū jīcā wāmo peti puga pēnirō cānacāū majū ñocōārē cacūgou atore bairo mujāā ī joyami: Mujāā caātiānie nipetiri wāmerē yū masīña. Cacatirā majū caāniparā nimirācūā, āmerē cariaricarārē bairo majū mujāā āniña. Tiere yū masīcōāña. ²Yū yarā, masacatiya. Āme caroaro mujāā caātiānierē nemojāñurō átinemo jūgoyecusa. Tiere átiñanaeticōāña. Mujāā puame caroa macāājērē átiñanarā mujāā baiya. Bairi jīcā wāme roro mujāā caātiānierē ñiñanucūña. Tie bairo mujāā caátinucūrījē cariape átaje mee niña Dios cū cañajoro. ³Masacatiri tūgoña nemoña tunu Dios yaye quetire mujāā na caquetibujū jūgoriquere. Tie queti jetore tūgousacōā ninucūña. Mujāā carorije wapare tūgoña yapapuari Dios puamerē cū tūgousaya tunu. Tore bairo caroaro masacatirique mena Diore tūgousari mujāā caāmerīcōāta, tāmuriā mujāā tūpū yū atīgū yajari majōcure bairo yua. “Cū acūmi,” yūre mujāā caīyueti rūmū caāno mujāā yū popiye peyōū atīgū.

⁴‘Bairo roro jīcāārē to Sardis macāāna mujāā caātiāniemiatacūārē, nocānacāū ūna niñama roro di rūmū caātiāmerīnucūrā. Jutiro cabotirore caugueri tuenarē bairo niñama. Na roque yū mena nigarāma. Yū mena jutii cabotirijere jānarī, yū mena ñesēāgarāma, tore bairo caátiecoparā majū caāna ānirī yua.

⁵Bairi na ūna canetōñucāpetirā, caroaro caátijīāti yaparoetarā tore bairo nocārō caroa cabotirijere jutii jānagarāma. Na wāmerī cūā coseetigaro cacatirā majū wāmerē woaturica tutipū cūārē. Yū Pacū Dios cū cañajoro puame roque caroaro majū na iñajesori, “Yū yarā niñama,” cū ñinemogu. Cū yarā ángelea* majā na cañajoropū na yū juátinemogu.

⁶‘Mujāā, Sardis macāāna, caāmoocuna mujāā āniña. iBairi Espiritu Santo Dios Yeri majū mujāā ñubueri majā poarire cū caquetibujurijere caroaro tūgousaya!’ na mi woajowa to Sardis macāānarē,” ñirotiwī.

El mensaje a Filadelfia

⁷Bairo ñi quetibujuri bero, bairo ñiwī tunu: “Juan, aperā ñubueri majā Filadelfia macāāna cūārē na mū quetibujū woajowa. Bairo na miwā:

‘Atore bairo ī quetibujūjoyami cañuū, cariape caācū, mujāā Filadelfia macāānarē. Quetiupau Rey David ānacū yaro llave jope pāārīcārōrē cacūgou carotimasī majū mujāārē quetibujūjoyami. To llave mena jopere cū capāārō, noa ūna biamasīētīñama. Tunu bairoa to llave mena cū cabiata, noa ūna ti jopere pāamasīētīñama. Cū, tore cacūgou puame mujāārē iñami:

⁸Mujāā caātiānie nipetirijere yū masīña. Tūgoya mai yū yarā: Mujāā

riaperu jopere yu pānucōña, mujāā cajāāmasiparore bairo ī. Ti jopere noa ūna biamasiētigarāma. Mujāā puame netōnucārō majū mujāā yeri tūgoñatutuaetiya. Baimirācūā, yu yaye quetire caroaro mujāā tūgousaya. Yure mujāā teetiya.

⁹Wātī ya poa macāāna, judío majā āmerimirācūā, “Judío majā jāā āniña,” caītopairārē mujāā na īroao joroque na yu átigu. Na wupopatuuri mena etanumurī mujāā na īroao joroque tutuaro na yu átirotigu. Bairo mujāā yu caátirotirore īnarī yua, cariapea masīgarāma mujāā yu camairijērē. “Dios yarā majū niñama na roque,” īrī mujāā īnagarāma. ¹⁰Mujāā puame yu carotiore bairo cariape mujāā áticōā ninucūña tocānacā rūmua. Bairo mujāā cabairo jūgori mujāā yu juátinemoḡu. Atī umurecōo capetiro, nipetiro ati yepa macāānarē tutuaro cū caīñabeserī rūmū caetaro, mujāā yu juátinemoḡu.

¹¹‘Tāmuriā mujāā tūpu yu átigu. Bairi āme caroaro mujāā caátianierē átiānijānaeticōāña. Bairo jeto mujāā caátiamata, noa ūna mujāā yaye caānipeere yasiobojaetigarāma.

¹²Bairo noa ūna carorije macāājērē canetōnucāpetirārē Dios ya wii templo* wii macāā bota caānimajūrī botare bairo na yu cūḡu. Bairo caāna ānirī di rūmū ūno Diore cū awayoetigarāma. Napure Dios ya wāme majū na yu woatugu. Tunu bairoa yu Pacu ya macā wāme cūārē napure yu woatugu. Cawāma macā Jerusalén umurecōopu caatīata macā wāmerē napure yu woatugu. Yu ya wāme cawāma wāme cūārē napure yu woatugu.

¹³‘Mujāā, Filadelfia macāāna, caāmoocūna mujāā āniña. iBairi

Espíritu Santo Dios Yeri majū mujāā űbueri majā poarire cū caquetibujurijere caroaro tūgousaya!¹ na mi woajowa to Filadelfia macāānarē,” űirotiwī.

El mensaje a Laodicea

¹⁴Bairo űi quetibujū rotiyaparori bero, bairo űiwī tunu: “Juan, aperā űbueri majā Laodicea macāāna cūārē na mū quetibujū woajowa. Bairo na miwā:

‘Atore bairo ī quetibujūjoyami Dios macū mujāā Laodicea macāāna űbueri majārē. Cariape caācū, cariape caīquetibujū majū mujāārē quetibujūjoyami. Nipetiro Dios cū caqūēnorīqūē ati umurecōo macāājē upau majū mujāārē ī quetibujūjoyami: ¹⁵Mujāā caátianie nipetirijere yu masīña. Oco caasietie, cayusuaetiere bairo mujāā āniña. Tiere yu masīña. Bairi oco cayusuarīje, o caasirijere bairo jicoqueia mujāā caāmata roque, űbujioro. iMujāā puame tore bairo cabaiparā nimirācūā, tore bairo mujāā baietiya!¹⁶Oco cayusua, asipotietiere bairo mujāā āniña yu caīñajoropure. Bairo mujāā cabairoi, ti ocore muñoreire bairo mujāā yu recoagu cayoaropu. ¹⁷Mujāā puame, “Cadinero cūgorā majū marī āniña. űe űnie marīrē rusaetiya. Jīcārō tūni caroaro marī átiāniña,” mujāā ī tūgoñanucūña. Bairo īmirācūā, camasā catiena majū mujāā āniña. Cabūgoro macāāna caītopairā mujāā āniña. Dios yaye macāājērē cacūgoena, cacaapee mána, cajutii jāñaenarē bairo roro mujāā baiya Dios cū caīñajoro. ¿Dise puamerē mujāā cūgorāati? Āme mujāā cacūgorije cawapa manie majū tuacōāña. ¹⁸Bairi mujāārē yu

quetibujaya: Yu yaye nocārō caroa majūrē tūgousaya. Oro peeropu joe qūēnorīqūērē bairo caānie majūrē yu jogu, yure mujāā cajēniata. Tere mujāā yu cajoro, cariapea ñe ūnie carusaena majū mujāā ānigarā ʘmʘrecóopure. Tunu bairoa yu roque jutii caroa cabotirije majūrē yu jogu mujāā cajāñapeere. Tie jutiire jāñarā, cabobotūgoñanarē bairo mujāā ānigarā, āmerē cajutii mánarē bairo nimirācūā. Apeye cūārē carorije mujāā caátie jūgori casaapee ñāenarē bairo mujāā caānierē mujāā caucotipee ʘco majūrē mujāā yu jogu. Tere yu cajoro yua caññamasīrā ānirī caroaro yu yaye quetire jīcārō tūni mujāā tūgousagarā.

¹⁹Yu pñame yu yarā yu camairārē tutuaro mena na quetibujari na yu beyomasīña. Bairi tutuaro mena na yu beyogu. Popiye na baio joroque yu átigu, Diore ĩroari cūrē na catūgousaeticōāta yua. ²⁰Tūgopeoya mai yu caĩrījērē: Yu pñame joperu etari capiinucūūrē bairo yu āniña. Bairo yu capiuro, ni jīcāū ūcū yu capiirijere tūgori yure cū capāājōata, cū ya wiipu catuaure bairo cū yeripu yu ānicōāgu. Cūrē cabapacucu majū yu tuagu yua, yure bori cū yeripu yu cū cabocāñeata. ²¹Bairo carorije macāājērē canetōnucāpetirārē yu carotimasīrīpauru, na caānipapaurē na yu jogu. Yu cūā carorije macāājērē yu canetōnucārō jūgori cū carotimasīrīpauru yu Pacu yu cū cacūricārōrēā bairo yu cūā na yu ruirotigu yu Pacu tūpu.

²²Mujāā, Laodicea macāāna, caāmoocuna mujāā āniña. ¡Bairi Espiritu Santo Dios Yeri majū mujāā ñubueri majā poarire cū caquetibujurijere caroaro tūgousaya,

na mi woajowa to Laodicea macāāna cūārē!” ñi quetibuju rotiwī yua nipetiro ñubueri majā poari macāānarē.

La adoración en el cielo

4 ¹Bairo yu cū caĩquetibujaro bero, ñiñamūgōjowu ʘmʘrecóopure. Bairo ññamūgōjou, ʘmʘrecóo pāāñucārō caānorē ñiñajowu. Bairo yu caññarō yua, busūrique nocārō paio trompeta* putiricarō cārō majū cabusuátaje yu catūgōjūgoataje pñame bairo ñiwū tunu: “Wāmꞁcoasā ato yu tūpu. Atie bero cabaipee nipetirijere mū ñiñopa. Nipetirije mu yu caññopee yu caĩrōrēā bairo tāmuriā baimajūcōāgaro,” ñiroyawu busūrique pñame.

²Bairo caĩrō, jicoquei Espiritu Santo cū catutuarije jūgori ʘmʘrecóopu yu acoárú. Topu etari yua, ñiñaroyawu ʘmʘrecóopu carotimasī majū ruiricarō tronorē.* To ruiricarore jīcāū carui cūārē cū ñiñaroyawu. ³Cū, to ruiricarore carui pñame butioro majū asiyawī. Ūtā jaspe, o cornalina na caĩrījē nocārō caasiyaro cārō majū cū rupaū asiyawī. Tunu bairoa cū caruro buire bue beto niāmejorewu. Ūtā, esmeralda na caĩrījērē bairo majū tutuaro asiyawu ti bue beto. ⁴To ruiricarō trono riapere ñiñawū apeye ruirique veinticuatro majū caānie cūārē. Tere caruirā cūārē ñiñaroyawu. Tie ruirique caāno cārō veinticuatro majū cabutoa carotimasīrā caruiāmejorerārē na ñiñaroyawu. Naa, cabutoa pñame cabotirije jeto jutii jāñawā. Na rupoarū quetiuparā na carupoapeoro ūno coronarē* pesawā. Oro mena qūēnorīqūērē pesawā. ⁵Carotimasī ruiricarō tronopu bupo cū cayaberije, bairi nocārō paio busūrique, apeye

cabwoparije cūā witiwū. Tunu apeyera carotimasīruiricarō riaperepū jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacārō majū jīñaworique caūrījē ūnucūwā. Tie jīñaworique pūame Dios Yeri jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā yeri pūna majū āno baiwū. ⁶Tunu bairoa carotimasīruiricarō riaperepū ria capairiyare bairo witiwū. Tiya oco pūame caroaro majū īña āmewiyorique āmū. Ēñoorō īña āmewiyoricarore bairo caroaro majū oco tusuriya āmū tiya ria.

To carotimasīruiricarō recomacāpūre bairo to tūrī cūārē marī caīñañaena ūna seres* majā cacatirā majū āni āmejorewā. Na pūame na rupauri petiropūa caapee cutiāmejore peticōāwā. ⁷Bairi sere caānijūgon pūame, macāncū yai cajūāū riapere bairo cacūgon āmi. Cū bero macāacū nuricū wecu riapere bairo cacūgon āmi. Apei cū bero caācū camasocu riapere bairo cacūgon bauwī. Catusaū pūame aa bauriquere bairo cabauū majū wūnucūwī. ⁸Na, seres majā cacatirā majū pūame tocānacāpūa jīcā pēnirō cānacā querūpūri jeto cūgowā. Na rupau būi, bairi na pupearū cūārē caapee cutipeticōāwā. Bairo āna, na pūame ūmurecōo, bairi nāmi cūārē atore bairo ī jānaema:

“¡Caroú, caroú, nocārō caroú majū niñami marī Quetiupau Dios! Nipetiro carotimasī majū niñami. Tirūmūpua merē caānijūgoatacu niñami.

Āme cūārē bairoa ānicōāñami. Ape rūmū caāno, ti yeparū caápaū majū niñami,” ī basapeowā jānaricārō mano yua.

⁹⁻¹⁰Na, seres majā pūame nairō majū cū basapeowā: “Cañuū majū mū āniña. Mūrē nipetiro na īroáto. Jāā mena mū nūmajūcōāña.” Carotimasī

cū caruiropū carui tocānacā rūmūa caānicōācūrē seres majā cū na cabasapeoro cārō, cabutoa camasīrā cūā qūiroawā Diore. Na rūpopatuuri mena cū riaperepū etanumurī qūiroawā. Cū basapeorā yua, na capesarije coronarē cū caruiro riaperepū wejonucūrī atore bairo ī basawā:

¹¹“Jāā Quetiupau Dios, nipetiro na caīroapau majū mū āniña. Nocārō catutuaū majū mū caānoi, mūrē īroari na basapeoáto. Mū roque nipetirije caānierē caqūēñoricū majū mū āniña. Bairi atie nipetirije mū caborore bairo jeto caānipeere ī, mū qūēnojūgoyupa,” ī basawā Diore nipetiro cabutoa camasīrā yua.

El rollo escrito y el Cordero

5 ¹To bero nīñaroyawū tunu carotimasī cū caruirore. To carui pūame cūgoruwiwī jīcā pūrō, tunuarica pūrōrē. Capupea cabui cūārē woarica tunua āmū. Ti tunua pūame jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāpau majū momia cōsī ūnie mena jugoo biaricaro āmū. ²Tipaua nīñaroyawū tunu ángel* catutuaū majūrē. Nocārō tutuaro busurique mena atore bairo ī jēniñawī: “¿Ni ūcū cayeri tūgoñawēpū caācū ati tunua jugoorica tunuarē cū pāāmasīñati?” ³Bairi ni jīcāū ūcū mami ti tunuarē capāāmasī. Ūmurecōo cūārē, ati yepa cūārē, ati yepa roca cūārē ti tunuarē capāāmasīpau ūcū mami. Nerī, cabuemasī ūcū cūā mami. ⁴Yū pūame ni ūcū jīcāū ti tunuarē capāāmasī, o ti tunuarē canēñau ūcū cūā, cū camanoi, būtioro yū yapapuawū. ⁵Bairo yapapuari yū caotiro īñarī, jīcāū cabucu camasī cabutoa mena macāacū pūame bairo nīwī: “Tocārōā otiya. Otiēcua. Merē

niñami wātīrē canetōnucā petiricu jīcāū. Cū puame roque pāāmasīgumi. Yaijūārē bairo caācū catutuau Judā ya poa macāācū David ānacū pārami niñami. Cū roque ti tunua jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāpau jūgooriquere tūgāwori pāāmasīgumi. Marī quetibūjugumi ti tunua woariquere,” ñiwī cabucū camasī yua.

⁶Bairo cabairipaua ñiñaroyawu tunu waibucū nurīcūrē bairo caācū Corderore. Cū, Cordero* puame carotimasī cū caruiro riape, cacatirā seres* majā, bairi cabutoa camasīrī majā watoapu bauwī. Na capajīārocacōāricū nimicūā, cacati majū nucūūrē bairo baunucūwī. Cū ruopapu jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacārō majū jawiicūmi. Tunu bairoa jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā majū caapee cūārē cūgowī. Cū jawi, bairi cū caapee cūā Dios Yeri Espīritu Santo ati yepa nipetiropu cū cajoatana jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā majūrē na cōñarō baiwu. ⁷Bairi yua, Cordero puame carotimasī cū caruiro tūpu āmī. Cūtu eta, cariape nugōā cū cacūgoruiri tunuarē cū jiyānewī. ⁸Bairo cū canerīpaua yua, baparcānacāū caāna seres majā bairi cabutoa masīrī majā veinticuatro majū caāna cūā na ruropatuuri mena ñigātuwā, Cordero riapepu qūīroarā. Na puame nipetiro basau, paaricaro arpare* cūgowā. Tunu bairo jotu bapa oro mena quēnorīcārure cūgowā. Incienso* cajutiñurijē tirupure jāñawū. Ti coparure cajāñarijē incienso puame Dios yarā, cū ya poa macāāna na cañubuepeorije macāājērē bairo caānie caroa majū āmu. ⁹Na yua, atore bairo ī basawā cawāma wāme basariquere:

“Mu roque ti tunua woarica tunuarē nerī, jūgoobiariquere catūgāwomasīpau majūā mu āniña.

Torecuna, camasārē na netōōgu, pajīāecori mu riī reyupa.

Nipetiro camasā poarī, nipetiro apeye busurī majā ati umurecōo macāāna camasārē na netōōgu, mu riī reyupa.

Tocānacā yepaa macāāna Dios yarā na caānīparore bairo ī, mu riayupa.

¹⁰Bairo na netōōrī yua, quetiuparārē bairo na jāāō joroque na mu āsupa.

Dios yarā sacerdote* majārē bairo na jāāō joroque na mu netōñupā. Na, nipetiro ti yeparure rotimasīgarāma,” ī basawā cabutoa camasīrā.

¹¹To bero ñiñajoroyawu tunu. Bairo iñajou, yu tūgowu capāārā āngelea majā na cabusu ocajorijere. Carotimasī cū caruiro, aperā cacatirā majū seres majā, bairi cabutoa camasīrā ture busu āmejorewā. Nocārō capāārā millones majū na mena macāāna āngelea majā cūā āma. ¹²Na puame busurique tutuaro mena bairo īwā:

“Waibucū macūrē bairo caācū Cordero capajīāecoricu roque catutuau majū niñami.

Cañuu nipetiro upau majū niñami. Ñe ũnie cū camasīētīē manimajūcōāña. Ñe cū rusaetiya.

īBairi cū jetorea nipetiro cū na īroáto! Cūrē na basapeoáto.

‘Cañuu, cañuu majū mu āniña mu roque,’ cū na īroáto,” ī basawā.

¹³Tunu bairoa yu tūgowu nipetiro umurecōo macāājē Dios cū caquēnorīqūē ati yepa macāājē cūā caīrījērē. Ati yepa roca, bairi ria capariya cūā bairo caībasapeorijere yu tūgowu:

“īCarotimasīruiricaro tronopu* carui, bairi Cordero cūārē basapeorique to āmarō!

Nocārō cañuū cū cañoi, cū
jetorea ĩroarique to amarō.
Nocārō cū catutuarije cūā
tocānacā rūmua to ānicōā
ninucūāto.

ĩTo petieticōāto!” ĩ basawā capāārā
āngelea majā.

¹⁴Bairo na caĩrō tūgori, seres
majā cacatirā baparcānacā cū caña
pūame atore bairo ĩ yūāma: “ĩBairoa
to baiāto!” ĩwā. Bairo caĩrīpaure
veinticuatro majū caña cabūtoa
pūame rūpopatuuri mena etanumūrī
na ĩrowā, Cordero, apei tronopū carui
menarē yua.

Los siete sellos

6 ¹Tie bero ñiñajonemowū tunu
Cordero* cawāmecucū ti
tunuarē caneátacure. Cū pūame
ti tunua jūgooricaro jīcā wāmo
peti pūga pēnirō cānacārō
jūgooturicarore tūgāwojūgowī.
Beroa cōsī ũnie mena jūgooricaro
cañijūgorore tūgāwotajūgowī. Bairo
cū catūgāwonerīpauna, yū tūgowū
seres* majā mena macāācū jīcā cū
cabusūocajorijere. Baparcānacā
mena macāācū būpo cārō cū
cabusurijere yū tūgowū: “Tiaya. ĩñāu
asá!” ñiroyawī. ²Bairo cū caĩrō ĩñajou,
ñiñabócawū yua caballo caboti majūrē.
Cū bui capesau cūārē cū ñiñawū.
Caballo bui capesau pūame yerubetore
wāmorū nerī ámí. Quetiupau rey cū
capesaro ũno coronarē* cū peowī jīcā.
Tore pesari cū pūame cū wapanarē na
netōñcā cū ácú majū baiwī. Bairo na
netōñcā cū ácú yua, cū wapanarē na
netōñcācōāwī.

³Ti tunua jūgooturicarō cabero
macāātōrē tūgāwonewī tunu
Cordero. Bairo cū catūgāwonerīpauna
yū tūgowū seres majā jīcā cū bero
macāācū cū cabusurijere. Bairo ñiwī:

“Tiaya. ĩñāu asá!” ⁴Bairo cū caĩrō
ĩñajou, ñiñabócawū apei caballo
cajūāū majūrē. Cū bui capesau cūārē
cū ñiñawū. Caballo bui capesau pūame
ati ũmurecōo macāāna yerijōrō na
cañierē ēmamasīrīqūē catutuarijere cū
jowī. Camasā tocānacāpūna na majūā
āmeo pajīāō joroque átajere masīwī.
Yise capairipāi majūrē cū jowī.

⁵Ti tunua jūgooturicarō pūgaro
bero macāātōrē tūgāwonewī tunu
Cordero. Bairo cū catūgāwonerīpauna,
yū tūgowū seres majā pūgarā bero
macāācū cū cabusurijere. Bairo ñiwī:
“Tiaya. ĩñāu asá!” Bairo cū caĩrō
ĩñajou, ñiñabócawū apei caballo
cañii majūrē. Cū bui capesau cūārē
cū ĩñawū. Caballo bui capesau pūame
nucūō cōñarīcārōrē cū wāmorū nerī
ámí. ⁶Baparcānacā cū caña cacatirā
seres majā watoapū atore bairo caĩrījē
busuriquere yū tūgowū: “Camasā
jīcā rūmū na cawapataro cārō
wapacutiya jīcā kilo trigo* poca. O
itia kilo cārō wapacutiya jīcā rūmū
paarique wapa. Cabaimiatacūārē, use
oco bairo roarique use cūā nicōāgaro.
Yasietigarō,” bairo busuriquere yū
tūgowū.

⁷Ti tunua jūgooturicarō itiaro bero
macāātōrē tūgāwonewī tunu Cordero.
Bairo cū catūgāwonerīpauna, yū
tūgowū seres majā itiarā bero macāācū
cū cabusurijere. Bairo ñiwī: “Tiaya.
ĩñāu asá!” ⁸Bairo cū caĩrō ĩñajou,
ñiñabócawū apei caballo cajuripuaū
majūrē. Cū bui capesau cūārē cū
ñiñawū. Caballo bui capesau pūame,
Camasārē Riarique Caácū, wāmecumī.
Cū bero amī apei, Cariaricarā Na
Cañopū Macāācū, cawāmecucū.
Cū pūame ati ũmurecōo macāāna
baparcānacā poa cañnarē jīcā poa
majūrē pajīāmasīwī. Besu átaje, aua
riarique, riaye mena, o waibūtoa

camasã ugarã mena na yasiorique caácu ami. Tie ati masíríquērē cū jowí jicãñ.

⁹Ti tunua jūgooturicarō bapariçānacārō bero macããtōrē tūgāwonewī tunu Cordero. Bairo cū catūgāwoneripaua, ñiñabócawu Dios yaye quetire na caquetibujnetōrīquē jūgori na capajīärericarārē. Waibutoa riire na cajoemugōjori mesa altar* rocapu nucūwā na ānana. ¹⁰Na, Dios cū cacatoricarā pūame busurique tutuaro mena atore bairo iwā: “Jāã Quetiupau cañu majū mū āniña. Nocārō caroaro cariarpe majū caquetibujū mū āniña. Bairi, ñnocārōpu ati yepa macãānarē na miñabeseiati? ñNocārōpu jāārē na capajīārīquē wapa jāã mū āmebojauati? Tāmuri jāã mū āmebojawa,” qūiwā Diore. ¹¹Bairo na caīrō bero, Dios pūame jutii cabotirije cayowerijere na jowí. Na jori bero, bairo na iwí: “Rusaya mai. Paajutieticōãña. Yerijāña peeti yutea cārō, ti yutea caetaparo jūgoye mai. Mūjāārē bairo yu yaye quetire caquetibujurā nicōãñama mai ti yepapure. Cristo* yaye queti jūgori cariaparā nicōãñama. Naa, nipetiro na caneñapetietaro bero roque, na ñiñabesequ tāmuriã yua,” na iwí.

¹²Ti tunua jūgooturicarō jicã wāmo cānacārō bero macããtōrē tūgāwonewī tunu Cordero. Bairo cū caáto, yu caññajoro yua, nocārō tutuaro majū ati yepa yuguīwu. Muipū umureco macããcū cūã yaticoámí. Bairi yua ati yepa pūame naitiãpeticoápu. Boori jutiro caññirō netōrō majū ati yepa naitiãcoápu. Muipū ñami macããcū cūã jūãñ, ríi cuire bairo jēñacoámí. ¹³Tunu bairoa umurecōo macãāna ñocōã cūã ati yepapu wēecoama. Wīno tutuaro capapuro jūgori yucu higuerau* ríca cacāme cawerore bairo majū wēepeticoama. ¹⁴Jōbui umurecōo cūã

yasicoapu. Baunemoepū. Jicã pūrō papera pūrōacārē tunua yasioricarore bairo jicoquei yasicoápu. Bairi ūtã yucu ati yepa cañnie, ria capairiyapu cañnie yucu poari cūã yugui wupeticoápu. Aperopu jeto tie nipetiro wuuetanucãpeticoápu.

¹⁵Nipetiro ati yepa macãāna carotimasirã quetiuparã reyes* cūã acuapeticoámá, tiere ññarí yua. Ūtã yucu, ūtã wiiripu ruticoámá. Aperã camasã quetiuparã catutuarã, soldaua quetiuparã catutuarã, cadinero cūgonetōrī majã cūã acuacoama. Torea bairo tunu carotituarã majū camasã caroaro ñe rusaeto caña, aperã paacoteri majã ūmuarē bairo caña cūã uwijāñuwã. Nipetiro ūtã yucupu rutipeticoámá. ¹⁶Bairo ti yucu ūtã yucupu ánã yua, atore bairo ī otiwã: “iŪtã yucu, ūtã rupaa marirē to sītōo yasioáto!” iwã. “Carotimasí cū caruiropu carui marí cū caññatiparore bairo marirē to sītōo yasioáto ūtã yucu. Roro popiye marí tāmno joroque marí átiremi tronopu* caruiãcū. iBairi ūtã yucu marí to ñapea yasioáto! ¹⁷Ámerē etacoaya merē yua roro popiye marí tāmno joroque marí cū caátipa rūmu. Caññitusari rūmu camasārē cū caññabeseri rūmu majū etacoaya yua. Bairi ti rūmurē, ñnoa na netōmasirãati?” ī yapapuawã nipetiro ati yepa macãāna caññimiatana, tie cabairijere uwirã yua.

Los señalados de las tribus de Israel

7 ¹Tiere ññarí bero, tunu ñiñajoroyawu ángelea* majã bapariçānacãu majūrē. Na pūame bapariçānacã jopee umurecōo jopeerire nucūwã. Bairo nucūrã, na pūame wīnorē carotimasirã āma. Wīnorē ati yepa nipetiropure papurotiema. Ria capairiyapu cūārē papurotiema.

Yucu ati yepa cañine cūārē papueta rotiemā. Wīno capapubujiopeere tunuo nucōpēcōcāwā yua. ²Bairi apei ángel cūārē cū ñiñajowu. Muipu cū cawāmuató puamerē amí. Cū puame Dios cacatii ya wāme camasārē cū cawoatuparore cūgowī. Tore caneacú ángel puame yua m̄nrecóo jopeerire baparcānacā caña ángleare awajarique mena tutuaro na busujowī. Ati yepare, bairi ria capairiya cūārē royetumasīrīqūērē camasīrārē bairo na īwī: ³“iTi yepare, bairi riaputo capairiya cūārē royetueticōāña! Yucu ti yepa cañine cūārē royetueticōāña mai. Dios ya wāmerē marī tugarā mai marī Quetiupau yarā cañarē. Na riapoare cū wāmerē turotiya mai,” na īwī.

⁴Bairo cū caīrō bero, yu tūgojoroyawu tocānacā majū Dios ya wāmerē catuecoatanarē. Ato cānacā majū āniroyawā nipetiro, israelita ya poari macāāna caña yua: ciento cuarenta y cuatro mil majū niroyawā. Tocānacā majū na cōñaroyawā:

⁵Judá ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Rubén ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Gad ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

⁶Aser ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Neftalí ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Manasés ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

⁷Simeón ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Leví ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Isacar ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

⁸Zebulón ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

José ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū.

Benjamín ya poa macāāna puğa wāmo peti rūpore puğa pēnirō cānacā mil majū niroyawā.

Tore bairo na cōñaroyawā israelita majā ya poarire yua. Naa, nipetiro ciento cuarenta y cuatro mil majū āniroyawā.

La multitud vestida de blanco

⁹Tiere ñnarí bero, ñiñajoroyawu tunu camasā capāārā majūrē. Nipetiro yepaa macāāna, apeye busuri majā caāno cārō, bairi tocānacā macāāna caña camasārē ñiñajowu. Dios carotimasī cū caruiro riapēru nucūwā. Cū macū corderore* bairo caācū riapēru nucūwā camasā capāārā majū yua. Nocārō majū capāārā na caānoi, noa ũna cōñajātia mano majū āma. Jutii cayowerije cabotirije majūrē jāñawā. Carupaño queeri, bopūū ũnierē cūgori āma nipetiro, na, camasā.

¹⁰Bairo āna, na puame busuri que tutuaro mena atore bairo ī awajawā:

“iMarī Pacu Dios tronopu* carui, bairi Cordero mena na camasīrījē jūgori marī netōñama!” ī busuwā.

¹¹Bairi carotimasī cū caruiro, trono ture cabutoa camasīrā, bairi aperā baparcānacā cacatirā seres* majā na caānorē nipetiro áglea majā nucū āmejowē. Na puame na riapé yepa

cūgōrōpɾ mucūmuátí, Diore qūīroawā cū caruíro trono riaperɾ yua. ¹²Bairo ī basapeowā Diore:

“iBairoa to baiáto!

Marī Pacɾ Dios ñumajūcōāñami.

Bairi camasā nipetiro cū na basapeoáto.

Ñe ũnie cū camasētītē carusaecu niñami.

Cūrē īroari, ‘Jāā mena mu ñujāñuña,’ cū na íáto.

Nipetiro camasā cū na īroáto.

Dios, nipetiro camasā netōrō carotimasī, catutuaɾ majū niñami.

Bairi cū jetorea īroarique to āmarō.

To ānicōā ninucūāmarō tocānacā rūmɾa.

To petieticoato. iBairoa to baiáto!”
ī basapeowā ángelea majā cū ture caāniāmejorerā yua.

¹³Tocārōā bairo na caírīpaɾa, jīcāū cabutoa camasīrī majā mena macāācū atore bairo ñi jēniñawī: “¿Noa na āniñati jōā jutii cabotirijere cajāñarā? ¿Noopɾ na atúpari?” ñi jēniñawī cabucɾ.

¹⁴Bairo cū caírō: “Yɾ yaɾ, yɾ masīētīña. Yɾ quetibujɾya. Mɾ roque mɾ masīña,” cū ñiwū.

Bairo yɾ caírō, atore bairo yɾ quetibujɾwī cabucɾ: “Ánoa camasā mɾ caīñarā niñama ti yeparɾe roro ropiye catāmɾoricārā. Camasā roro na canetōrī yɾteare na cūā roro ropiye tāmɾoñupā. Cariacoatana nimirācūā, Cordero cū cariírerique jūgori cacatiricarā majū ñiñama. Corderore catūgousapitietana āniñā āmerē ato ɾmɾecóopɾ jutii cabotirijere jāñañama yua,” ñi quetibujɾwī na cabairijere yua.

¹⁵Bairo yɾ quetibujɾu yaparo, bairo ñi quetibujɾnemowī tunu cabucɾ:

“Bairi Dios cū caruíro cū carotimasīrīpaɾ riaperɾ niñama āmerē.

Ñamii, ɾmɾecóo tocānacānia cū ya wii templo* wiipɾ qūīroanucūñama.

Na caírōaɾ Dios carotimasī cū caruíropɾ carui pɾame tocānacā rūmɾ na qūēnogumi.

Na īñaricanɾgōgumi cū catutuarije mena yua.

¹⁶Na pɾame di rūmɾ ũno bopacooro aua riaetigarāma.

Ñeme jīpirique cūārē ñeme jīpietigarāma.

Miipɾ ɾmɾecóo macāācū cūā di rūmɾ ũno pūñirō na asietigumi.

Caasipajūgorije ũnie mena yapapuaetigarāma yua.

¹⁷Carotimasī cū caruíro ruiricaro recomacāpɾ caācū roque na īñaricanɾgōgumi.

Nurīcārā ovejare, jīcāū cū caqūēnorōrē bairo caroaro majū na īñaricanɾgōgumi.

Oveja na caocoetigaro oco opɾpɾ na cū cajeátórea bairo Cordero cūā caroa catirique majū ocore na jogumi.

Tunu bairoa Dios cūā nipetiro na cayapapuarije macāājērē na juátigumi.

Cawīmarārē, ‘Otiena,’ caírē bairo na caapee ocore paareri caroaro na ɾseanio joroque na átigumi,” ñi quetibujɾwī cabucɾ.

El séptimo sello y el incensario de oro

8 ¹Ti tunua jugooturicarō jīcā pēñirō cānacārō bero macāātō, catusarore tūgāwonewī yua Cordero.* Bairo cū caáto, ɾmɾecóo ñejāñ mamɾ yua. Jīcā wāme ũno ɾmɾecóopɾ cabusmiataje busɾpɾ. Yɾsujāpeticoapɾ ɾmɾecóo yua. Jīcā hora recomacā cārō yoaro jānapeticoapɾ.

²Tirapu beropu yua, ñiñajoroyawu tunu jicā wāmo peti puga pēnirō cānacāu caāna āngelea* majārē. Na puame Dios cū caāno riaperu nucūwā. Narē yua, na caāno cārō putiricaro trompetare* na jowī. Jicā wāmo peti puga pēnirō cānacārō majū tie putiriquere na jowī.

³Caberoze amí apeí ángel. Werea busericaru ūno, oro mena na caqūēnorīcārure cūgori amí. Bairo atíri yua, waibucu rii joemugōricā mesa altar* tpu nucū etawī. Bairo to riaperu cū caetaro yua, paio werea ūnie cajutiñurijērē cū jowā. Ti altar oro mena na caqūēnorīcārōpu cū cajoemugōjoparore bairo irā, tiere cū jowā. Ti altar puame carotimasī cū caruiro riapere āmu. Bairi yua cū puame ti jotupu tie cajutiñurijē inciensore* jāārī joebusejūgowī. Dios yarā cū ya poa macāana nipetiro caāna cū na cajēnipeorije jicārō mena joejogu āmi. ⁴Bairo altar buipu cū cajoemugōrō, Dios tpu tie busewāmu etawu caroa cajutiñurijē majū yua. Dios ya poa macāana cū na cajēnipeorije cūā cū tpu etawu. ⁵Bairo átiri bero yua, ángel puame ti altar macāājē caūrījē nitirē paio cū jotupu jejāārī ati yepapu wēerocaño jocōāwī. Bairo cū cawēēñojoro, tame, paio bupo busuwu. Pairo busurique ocajowu. Tutuaro bupo yabewu. Tunu bairo yepa cūā tutuaro majū yepa yuguí rocacōāwū.

Las trompetas

⁶Bairo cabairipaure jicā wāmo peti puga pēnirō majū āngelea majā puame na putirique jicā wāmo peti puga pēnirō caānierē jicāu jeto putigarā coterā baiwā.

⁷Bairi caānijūgou ángel putiwī cū yaro putiricaro trompetare yua.

Bairo cū caputiripaua, tocārōā ati yepapure cayusuari rupaaca ocorore bairo paio wēewū. Peero cūā nocārō paio ríí asuyaro ati yepapure ñawū. Ati yepa ūyasioapu. Itia sero caānorē jicā sero joerocaricarore bairo ati yepa ūyasioapu. Ati yepa macāājē yucu majū caānie cūā itia sero cārō ūpeticoapu. Taa ati yepa caānie nipetiro ūpeticoapu.

⁸Caputijūgoatacu bero macāacū ángel putiwī tunu cū yaro putiricaro trompetare. Tocārōā yua, jicā macānucūrō cārō majū paio caūrī buruaro ria capairiyapu ñarocapaetawu. Bairo ti peero cañarocapaetaro yua, itia sero caāniatato jicā sero cārō tiya ria rííre bairo jēñacoapu. ⁹Tunu bairo ria capairiya macāana caāna cacatirā itia sero caāniatana jicā sero cārō majū riapeticoama. Tunu bairoa cūmuu capaca cūmuu tiyare cañesēāmiataje cūā itia serore jicā sero cārō yasipeticoapu.

¹⁰Pugarā bero macāacū ángel putiwī cū cūā cū yaro putiricaro trompetare. Tocārōā yua, ñocō nocārō capai majū ñacoamí ati yepapu. Jiña woricaro caūrī peerore bairo caācū paio ñacoamí ūmurecōopui yua. Cū puame itia serore jicā sero cārō riyaare yasiowī. Itia serore jicā sero cārō yasiowī oco opee cūārē. ¹¹Cū, ñocō cañaatacu puame Amargura wāmecumi. Amargura, ĩgaro, “Cajūgūēī,” ĩgaro iña. Bairi itia serore jicā sero cārō riyaajūgūēpeticoapu. Tie carorije cajūgūērijērē etirā, camasā cūā capāārā riapeticoama.

¹²Itiarā bero macāacū ángel putiwī cū cūā cū yaro putiricaro trompetare. Tocārōā yua, muipu ūmureco macāacū cūā jicā sero cārō yaticoami. Tunu bairoa jicā sero cārō ñami macāacū

muiꝑũ cūã yaticoami. Torea bairo ñocõã cūã jicã sero cãrõ yaticoama. Bairi na, na cabusuãnimiataje itia sero cañniataje jicã sero cãrõ mamũ. Naitĩãrõ tuacõãwũ. Bairi yua ñami, ʘmũrecóo cūãrẽ caroaro jicãrõ tũni jĩñawoema. Ati yepare jicãrõ tũni busuwoema yua.

¹³Cabero ñiñajowũ aa ʘmũrecóorũ cawutẽñotaure. Cũ pũame bairo busuocajowĩ busurique tutuaro mena: “iAde tame, ade tame, ade tame! Bopacooro majũ tãmuogaráma ti yepa macããna. Ato jũgoye itiarã caputiparã na caputiro, roro bopacooro tãmuogaráma camasã. Petoaca rusaya merẽ catusarã itiarã ángelea majã na caputiparo,” i busuwĩ aa pũame.

9 ¹Tunu bapariçãnacãũ bero macããcũ ángel* apei putiwĩ cũ cūã cũ yaro putiricaro trompetare.* Tocãrõã yua, ñiñawũ ʘmũrecóo macããcũ ñocõ ati yepapũ cũ cañacũmuetarore. Bairo cũ cañacũmuetarõ, llave, ope caũcũãrĩ opere pããricãrõrẽ cũ nuniwĩ. ²Cũ pũame tocãrõã ti ope caũcũãrĩ opere pããcõãwĩ to llave mena yua. Ti ope pũame bairo cũ capããrõ, paio busewitiwũ. Peero wese joerica peero nocãrõ paio caũrĩ peero cãrõ majũ busewitiwũ. Nocãrõ paio ti ope macããjẽ cabuseroi yua, muiꝑure cũ buse biatocoarũ. Dope bairo átia mano wĩnorẽ buse bijapeticoarũ. ³Tie buseri mena witiwã yeseroare bairã caãna catoarã majũ yua. Na pũame ati yepa nipetiroꝑũ wubatapeticoámã. Camasãrẽ na catoajĩãpeere na jowĩ. Cotapa cũ catoaricare bairo catoarica cũgorã majũ ãma. ⁴Bairo narẽ caroti pũame atore bairo na iwĩ: “Ti yepa macããjẽ yucu nipetirore mujãã ugaepa. Ti yepa cajũmerijẽ taa cūãrẽ mujãã ugaepa. Dios ya

wãmerẽ na riarpeꝑũ catuena camasã roquere na mujãã toawa. ⁵Bairãꝑua, na mujãã toajĩãreepa. Jicã wãmo cãnacãũ muiꝑua cãrõã na wisio ãnio joroque jeto na mujãã ápa,” na iwĩ narẽ caroti pũame. Bairi na catoarije pũnimajũcõãwũ. Jicãũ cotapa cũ catoarije cãrõ pũnirijẽ toari majã ãma.

⁶iTame, ti rũmu caetaro, camasã riayasicóatãjere bomigarãma, butioro capũnirõ jũgori yua! Bairo bomirãcũã, riamasiẽtigarãma. Cariacoagarã na caãnimiatacũãrẽ, na cariãpeepua manigaro mai.

⁷Na, yeseroa pũame caballoare bairo bauwã. Caballoa mena na caãmeoqũẽparo jũgoye caãnarẽ bairo tutuarã majũ ãma yeseroa. Bairi tunu na rũpoari buire pesaricaro corona* oro beto ñnorẽ pesawã. Na riarpé cūã camasã bauriquere bairo bauwã. ⁸Tunu bairoa carõmio poa ñapõrẽ bairo poa ñapõcũma. Na opi cūãrẽ yai jũãũ opire bairo cũgowã. ⁹Na rupau cūãrẽ ãpõã coro ñno mena jãñatowã. Na pũame tutuaro majũ wuwã. Caballoa capããrã na caũmarĩ coro mena pajĩãránã, na catũgã aturo cãrõ majũ busuwũ yeseroa na cawurije. ¹⁰Tunu bairoa na pĩcõõ cūã cotapa pĩcõrõrẽ bairo ãnirĩ, cũ toaricare bairo toaricacũma. Tia na toarica jũgori jicã wãmo cãnacãũ muiꝑua majũ popiye na wisio ãnio joroque átajere cũgowã. ¹¹Na, yeseroa quetiupau, caũcũãrĩ ope macããcũ ángel ũcũ pũame bairo wãmecumi: Abadón, wãmecumi hebreo* majã yaye menarẽ. Aperã griego* majã yaye pũamerẽ: Apolión wãmecumi narẽ caroti majũ yua. Apolión ígaro, “Rorije Caãcũ, Reri Majõcũ,” ígaro ñña.

¹²Merẽ jicã wãme netõwũ camasã ati yepapure roro na catãmuorijẽ. Yeseroa jũgori roro na catãmuorijẽ merẽ netõwũ. Bairo na canetõmiatacũãrẽ,

mai puğa wãme rusacõawũ camasã roro na catãmuopee.

¹³Bairi apei ángel jicã wãmo cãnacãũ bero macããcũ putiwĩ cũ yaro putiricaro trompetare. Tocãrõã yu tũgowu busuriquere. Oro mena qũenoricã mesa altar* macãã jawii baparcãnacã jawii caãniepu busurique busuwitiwu. Ti altar puame Dios cũ caruiro riaperu ãmu. ¹⁴Topu cabusuwitirije puame atore bairo qũ jowu jicãã pẽnirõ cãnacãũ majũ caácú macããcũ trompetare cacũgoure: “Ángelea majã baparcãnacã caãnarẽ tãmurĩ na popioja. Ria capairiya Éufrates cawãmecutiya tũnipu jiyaturicarãẽ na popioja,” ĩ ocajowu busurique. ¹⁵Bairo cũ caĩrõ, apei ángel puame na popiowĩ ria capairiya Éufrates tũnipu jiyatucũricãrã baparcãnacãũ caãnarẽ yua. Camasã ati yepa macããna itia sero caãnimiatanarẽ jicã sero cãrõ majũrẽ na capajĩãmasĩparore bairo ĩ, na popiowĩ. Na puame, “Ti hora, ti rũmu, ti muipu, bairi ti cũma majũ capajĩãparã nigarãma,” cũ caĩcũricãrã ãma. ¹⁶Capããrã majũ capajĩãrĩ majã soldaua niroyawã. Baiřua, yu tũgobocawu na cacõnarãrẽ. Ato cãnacãũ majũ niroyawã: Doscientos millones majũ niroyawã soldaua caballo bui jeto pesari capajĩãránã yua.

¹⁷Bairo qũẽgueire bairo yu caĩñarõpu yu caĩnajoata, caballo capããrã majũ ãma yu riaperu. Na bui capesarã cũã ãpõã coro nocãrõ peerore bairo majũ cajũãrĩ corore jãñawã na cotiapu. Aperã nocãrõ mũrecõore bairo cajũmerijẽrẽ jãñawã. Aperã nocãrõ cajuririje eware bairo caãnicõoire na cotiapu jãñatowã. Na capesarã caballo puame yaijũãũ capai ruõoare bairo ruõocuma. Bairi yua, na riseepure peero, buseri,

apeye moetie azufre* cawãmecutie asuyaro witiwu. ¹⁸Tie carorije itia wãme caballo riseepu cawitirije mena jũgori camasã ati yepa macããna itia sero cãrõ yasipeticoãmã. Peero, buseri, bairi apeye azufre mena jũgori yasipeticoãmã camasã yua. ¹⁹Na, caballo puame na risero cawitirije mena jũgori cauwiorã majũ ãma. Na pĩcõõ cũã ãña cũ ruõoa mena cũ cabacajĩãrõrẽ bairo uwioro caátie ãmu.

²⁰Bairo camasã tie carorije mena roro na cayasicoamiatacũãrẽ, aperã cacatirusarã puamea tũgoñamasacatiema. Mai, bairoa carorije macããjẽrẽ áticoãma. Wãtĩã cũãrẽ mai bairoa na ĩroacõãma. Oro mena na cawericarã cacatienarẽ na ĩroacõãma. Camasã na jũgũẽã caãniparã ĩrã, ùtã bronce,* ùtã majũ, o yucu mena na caqũenoricãrãrẽ na ĩroacõãnirecoawã camasã carusarã cacatirã puame mai. Na majũã na caqũenoricãrã caĩñaena, catũgoena, peeto ùno cũãrẽ cajee peãmasiẽnarẽ, mai na ĩroacõãnirecoawã, uwioro ati mũrecõo cabaimiatacũãrẽ. ²¹Tunu bairoa ãmeo pajĩãrĩqũẽ cũãrẽ pitiema. Wãtĩ yeri pũna jũgori camasãrẽ na cayasorije cũãrẽ átijãnaema. Carõmia mena roro na caátiepenucũrijẽ cũãrẽ jãnaema. Roro aperã yaye na cayajanucũrijẽ cũãrẽ jãnaetimajũcõawã.

El ángel con el rollito escrito

10 ¹Cabero ñiñajo royawu tunu apei ángel* catutuaũ majũrẽ. Mũrecõõpu oco buseri watoapu caruiacũre cũ ñiñajowu. Cũ ruõoa buire buewẽrẽ bairo bauwu. Cũ riapẽ puame muipu mũreco macããcũrẽ bairo butioro asiyawu. Cũ ñicããrĩ cũã peero caũnucũrijẽrẽ bairo butioro asiyawu. ²Cũ wãmõpu

jicā pūrō papera pūrō ūno woarica pūrōacārē cūgowī. Tunuarica pūrōrē cū capāātāpūrō majūrē cūgowī. Bairi yua ti pūrō rupatunua āmū, jicā pūrōā nimirōcūā. Cū pūame yua ati yeparū ruieta nūcāetawī. Bairo ruietau, cariape nūgōā cū rūpore ria capairiyarū peanucūū etawī. Ape nūgōā caācō nūgōā pūamerē yepa caoco manorū peanucūū etawī.

³Bairo ruieta nūcāetari busurique tutuaro mena awajawī. Yai jūāū cārō majū tutuaro īwī. Bairo tutuaro cū caawajaro yua, jicā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū caāna bupoa cū yūwā.

⁴Bairo jicā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū bupoa na cabusuro bero, yu pūame na cabusatajere woagu yu āpū. Bairo woagu yu caātipaūa, busurique ūmurecōorū caatīe yure caīocajorijere yu tūgowū. Bairo űniroyawū: “iTame, mu woatuepa jicā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū majū bupoa na cabusatajere! Tie na camasīpee mee niña mai. Mu woatuepa tiere,” caīrocajorijere yu tūgowū. Bairi yu woatuerū bupoa na caīatajere.

⁵Tocārōa yua, āngel ria capairiyarū, bairi ati yeparū capearuietanūcāūrē yu caīñajoatacu pūame cū wāmo cariape nūgōārē ūmurecōorū űmūnūgōjowī. ⁶Bairo ātiri yua, tocānacā rūmua caācū, ūmurecōore caātacu, ati yepa, bairi ria capairiya cūārē caqūēnorīcū, bairi nipetiro caāniepū cārō caqūēnorīcū ya wāme mena īrī quetibūjūwī. Bairo īwī: “Merē etacoaya yua ati ūmurecōo capetiparo. Āmea nitusaro baiya. ⁷Caputitusau, jicā wāmo peti pūga pēnirō macāācū āngel cū trompetare cū caputijūgoripaure merē yaparo etagaro. Ati ūmurecōo merē manigaro yua. Dios cū caātiga jūgoyeticarorea bairo baiyaparo etagaro. Cū yarā profeta* majārē na

cū caquetibūjunetōrotiricarorea bairo baiyaparo etagaro yua,” i busujowī āngel.

⁸Mai, busurique ūmurecōorū caatīe yu catūgojūgoataje pūame yu busunemowū tunu. Bairi űniwū tunu: “Juan, ácúja jī āngel tūpū. Ria capairiyarū bairi ti yeparū capeanucūū tūpū ácúja. Bairo átī, pāāricā tunua cū wāmorū cū cacūgori tunuarē cū jiya nejja,” űniroyawū busurique. ⁹Bairo yure caīrē tūgori, āngel tūpū yu āpū. Cū tūpū etari, cū yu jēniwū ti papera tunua cū wāmorū cū cacūgori tunuarē. Bairo cū yu cajēnirō, bairo yu yūwī: “Jau, mu yu jogū. Ūjū, neña. Nerī bero, ūgayucōāna ti pūrōrē. Bairo ti tunuarē mu caugajūgoripaū jetore mu risero beroa ocore bairo ipitigaro. Bairopua, mu caugayuro bero mu paarorū āno pūame, butioro jūgūēgaro yua,” īrī yu nuniwī āngel ti tunuarē.

¹⁰Bairo yu cū caīrō, yu pūame cū wāmorū cū cacūgori tunuarē yu newū yua. Bairo nerī, yu neugacōāwū ti pūrōrē yua. Bairo yu caugaro, cū caīatatorea bairo yu riserore mai beroa ocore bairo caroa majū ipiticoarū. Bairopua, yu paarorū yu caugajūjoro pūame roquere, yu paaro roro majū jūgūēcōāpū. Carorije capiarijere marī caetijārō, capūnirōrē bairo yu paaro pūniwū. ¹¹Bairo cabairipua, bairo űniwā: “Mai, mūrē rūsacōāna Dios cū caīrījērē camasārē na mu caquetibūju ānipee. Bairi tocānacā macāā macāānarē na mu quetibūjūgū. Nipetiro tocānacā yepaa macāāna cūārē na mu quetibūjūgū. Tocānacā poa macāāna apeye busuri majā, bairi nipetiro quetiuparā reyes* cūārē na mu quetibūjunemogu tunu,” űniroyawū yua.

Los dos testigos

11 ¹Bairo űni quetibūju yaparori yua, yu nuniwā cōñarīcāpāīrē. Tuericure bairo caānipāīrē yu nuniwā.

Tipāirē yu nunirī, bairo niwā: “Atipāi cōnaricāpāirē nerī áćuja Dios ya wii templo* wiipu. Ti wii caesarore cōñauja. Ti wii macāā altar* mesa cūārē mū cōñawā. Ti wii templo wiipu Diore cañubuepeonucūrī majā camasā cūārē na mū cōñawā. ‘Tocānacāū majū niñama,’ miwā. ²Ti wii templo macā yepa roquere mū cōñæpa. Ti yepa, merē cūrē caboenarē Dios cū cajorica yepa niña. Na pūame Dios ya macā cañurī macā macāānarē capajīareparā nigarāma. Yoaro cuarenta y dos muipua majū topñ ānirī pajīā ānigarāma. Bairi tore mū cōñæpa. ³Bairo na caātiāno, yu pūame yu yarā quetibujuri majārē na turpu na yu jogu. Pugarā na yu jogu. Yu yaye macāājē yu caquetibujurōtjorijere narē caquetibujunetōōparā majūrē na yu jogu. Yoaro, mil doscientos sesenta rūmūrī cārō na quetibujū ānigarāma. Na pūame cawirurije, boori jutii ūnierē jutii jāñarī ágarāma,” ñi quetibujuwā.

⁴Na, pugarā quetibujuri majā pūame olivo* yucu, bairi puga tutuu jīñaworique ati yepapu caānierē ānicōñarā baiwā. Dios cū cañajoro ati yepapūre caānierē bairo ānicōñarā baiwā. ⁵Narē, noa ūna roro na capajīāgaata, na risero cawitiri peero, peero mena na joerecōāgarāma. Ti peero na riseropu cawitiri peero uwiomajūcōāwū. Na wapana ūnarē cajoeremajūcōārī peero āmu. Bairi ti peero mena riagarāma noa ūna na pugarārē roro capajīāgarā pūame yua. ⁶Na, quetibujuri majā pugarā caāna, ūmñecóo jopeere biamasirīqūērē masīwā. “To ocaeticōāto ti yepare,” irā, tore bairo átajere masīwā. Dios yaye quetire na caquetibujū āniyutea cārō, “To ocaeticōāto,” irā, tore bairo átimasirīqūērē masīwā. Tunu bairoa oco cūārē rīf to jēñao joroque átimasirīqūērē masīwā.

Capee wāmerē ati yepa macāānarē roro átajere masīwā. Caāno cārō roro popiye tāmūorīqūērē masīwā. Nocānacāni na caboro cārō camasārē roro átīānimasirīqūērē masīwā, naa, quetibujuri majā yua.

⁷Bairo na caátimasīmiatacūārē, tie quetire na caquetibujuyaparo petietaripaure, caūcūārī orepū cawāmuatīatacu moecū monstro* pūame na āmeo qūēgumi. Bairo na āmeo qūērī yua, na netōñcācōāgumi. Na pajīāre peyocōāgumi pugarāpūrea yua. ⁸Na rupauri āñajē átāwā maapu cūñareagaro. Capairi macā, marī Quetiupaure na capapuarocarica macā maapu cūñareagaro. Na majū irā, Sodoma,* o Egipto na caiwāmetinucūrī macāpu cūñagaro na rupauri āñajē yua. ⁹Itia rūmu ape rūmu recomacā majū yoaro na rupauri āñajērē iña ānigarāma camasā. Capee macāā macāāna, camasā poari caāno cārō, apeye busuri majā caāno cārō, tocānacā yepaa macāāna caāno cārō iñagarāma na rupauri āñajērē. Bairo iñarī na rupaurire yaarotietigarāma, asiarā yua. ¹⁰Na caquetibujurijere caboetana ānirī, ati yepa macāāna butiuro useanigarāma, merē na cariarijere iñarī. Nocārō causeanirā ānirī yua, tocānacāūpua apeye na cacūgorijere wapa manoa āmeo jogarāma. Mai, na, pugarā profetare* bairo caānana pūame na caboena, narē capatowācōrārē bairo majū narē caānana āñupā. Bairi na cariaro bero, causeanirārē bairo baigarāma.

¹¹Bairo na cariaremiatacūārē, tame, itia rūmu ape rūmu recomacā caátō majū, Dios pūame na cationemowī tunu. Bairo cū cacatioro, catirā majū wāmūñcācōāma tunu. Bairo na cacatitunurō iñarī yua, nipetiro narē cañnarā butiuro na uwiwā. ¹²Tocārōā

yua quetibujuri majā cañana
 pugarā puame busurique tutuaro
 caiocajorijere tūgowā. Umurecórpu
 caatíe atore bairo na ĩ ocajowu: “Tiaya.
 Wāmwasá ato yutu umurecórpu.”
 Tocārōā oco poa watoapu wāmucóamá,
 umurecórpu áná yua. Bairo na caátó,
 narē caboetana na pesua cūā na ĩñawā.

¹³Bairo na cawāmuátípana, atí
 yepa butiuro majū yuguíwu. Ti macā
 macāājē wiiri jīcā wiiri ñapeticoapu.
 Puga wāmo cārō cañniataje jīcā wii
 cañaweyorore bairo ñapeticoapu,
 yepa cayuguiro jūgori yua. Camasā
 cūā tie jūgori jīcā wāmo peti puga
 pēñirō cānacā mil majū yasipeticoáma.
 Bairo cabairijere cañnarā cacatirusarā
 puame yua butiuro uwiri Diore cū
 basapeojūgowā. Umurecōo macāācūrē
 cū basapeojūgowā yua.

¹⁴Merē jīcārō bero macāā yutea
 roro cabairi yutea cūā netōwū. Merē
 puga yutea carorije cabairije netōwū.
 Bairo canetōmiatacūārē, mai jīcā yutea
 rusacōāña camasā roro na cabaipa
 yutea. Catusari yutea nigaro. ¡Ayu
 tame! Ti yutea macāājē carorije merē
 baijūgogaro majū baiya.

La séptima trompeta

¹⁵Bairi yua, ángel catusau putiwī.
 Jīcā wāmo peti puga pēñirō cañnacāñ
 macāācū catusau majū putiwī cū yaro
 putiricaro trompetare.* Tocārōā
 yua, tutuaro busurique umurecórpu
 ocajowu. Atore bairo ĩwū:

“Amerē yua ti yepa macāāna na
 carotimasīrījē peticoaya.

Marī Quetiupau Dios jeto cū macū
 Mesías* mena rotimasīñami.

Āmerē yua, na jeto tocānacā
 rūmua rotimasī ānigarāma,” ĩ
 ocajowu umurecórpu.

¹⁶Cabutoa camasīrī majā veinticuatro
 majū caña, Dios riapepu na caruirije

mena caruiamejorerā puame yepapu
 mucūmuāti butiuro cū basapeowā.

¹⁷Bairo qūī basapeowā Diore:

“Jāā Quetiupau Dios nipetiro
 carotimasī, jāā mena mu
 ñumajūcōāña.

Mua, tirūmupua cañnijūgoatácu
 mu āniña. Ame cūārē bairoa mu
 ānicōā ninucūña.

Āmerē nocārō mu catutuarije
 mena camasā nipetirore mu
 jetoa na mu roti ānimasījūgoya
 yua.

¹⁸Tocānacā yepaa macāāna camasā
 mu asiari murē teejāñuwā.

Bairo murē na cateemiatacūārē,
 āmerē etaya naa asiari roro na
 mu caátipa rūmu majū yua.

Cariaricarā nipetirore na mu
 caññabesepa rūmu majū etaya.

Bairo na ĩñabeseri yua, na yarā
 profeta majārē na yaye wapa
 macāājērē na mu jogu.

Na cawapatapee caroa majūrē na
 mu jogu. Bairo murē caboetana
 roque popiye tāmugorāma.

Nipetiro mu ya poa macāānarē
 caroa majūrē na mu jogu.

Capacarā, o penaaca caña mu ya
 wāmerē cairoari majā nipetirore
 caroa majūrē na mu jogu.

Nipetiro na puame mu mena
 useanigarāma yua.

Ati yepapure carotimasīrā
 camasārē roro caña roquere
 na mu repeyocoagu yua,” qūī
 basapeowā Diore cabutoa
 camasīrī majā puame.

¹⁹Tocārōā yua, Dios ya wii templo
 wii majū umurecórpu macāā wii jope
 pāāñucācoapu. Ti wiire ñiñajowu
 umurecórpu. Bairo yu caññajoro,
 bauwu ti wii pupeapure Dios ya pata
 rocapata* puame. Bairo cabauripare,
 tame, butiuro bupo yabewu. Butiuro

bʊsʊriqʉ ocajowɔ. Tame, bʊpɔa cʉā butuaro majū paawā. Yepa cʉā butiuro yuguiwɔ. Tunu bairoa ocaro cārō majū cayʊsʊari rupaaca ati yepapʊre ñacūmuwā.

La mujer y el dragón

12 ¹Ato jūgoye ati yepa roro cabaipeere ʊmʊrecóopɔ ʉñojūgoyetiwɔ. Bairi cabero ñiñajowɔ ʊmʊrecóopɔ cabairijere tunu. ¡Tame, carōmio muipɔ watoapɔ jāñari buiaeta ñacāwō! Muipɔ ʊmʊreco macāacʉpɔre jāñaoṛē bairo bauwō. Apei muipɔ ñami macāacū buire peanucūwō. Tunu bairoa cō rʊpɔa buire pesawō pesarica beto coronarē.* Ti beto pɔame pɔga wāmo peti rʊpore pɔga pēnirō cānacāwī majū ñocōācʉpɔ. ²Cō, carōmio, bairirupɔ caācō majū bauwō. Bairi butiuro awajarique mena cō macū cū cabuiaparo jūgoye wisiwō. Bopacooro wisiwō, cō macūrē cūgogo jūgoye. ³Cō berore apeye tunu ʊmʊrecóopɔ bauñonemowī tunu. ¡Tame, moecʉ marī caññaacē ʉcū dragón* cawāmesʉcʉ cajūāwī majū buiaetanucāwī! Cū pɔame jicā wāmo peti pɔga pēnirō cānacā majū rʊpocʉmi. Ti rʊpoo pɔame petiro pɔga wāmo cārō majū jawiicʉpɔ. Bairi tunu tocānacāpɔa āpōā beto corona quetiupɔa yaro ʉnorē cūgowī dragón. ⁴Bairi yua, cū pɔame ñocōā itia sero caānarē jicā sero cārō majū cū picōrō mena na paabato wēēcōājowī. Bairo cū caáto, ati yepapɔ ñawā ñocōā yua. Bairo átiyaparori, carōmio camacū cutigo riapepɔ etanucārī cō cotewī. Cō macū cū cabuiaripɔa jicoquei cūācārē cō jiya űgarocaweyocōāgɔ cotei baiwī. ⁵Tocārōā yua, carōmio macū, cañmu majū buiawī. Cū pɔame nipetiro ati yepaa macāānarē quetiupɔa caānipapɔ majū āmi. Nipetiro tocānacā macāā

macāānarē tutuaro majū carotimasīpɔa āmi cō macū. Bairo cū cabuiaripɔa yua, Dios pɔame cū caruirotɔ ʊmʊrecóopɔ cū nejocōāwī, dragón cū űgaremi, ī. ⁶Bairo Dios cū caáto, cūācā paco pɔame desierto* cayʊcʉmano camasā manopɔ ruticoámō. Dios cōrē cū cacūgaricarō, cō cū caqūēno jūgoyeti bojaricaropɔ acoámō. Bairi Dios cōrē topɔ űgarique mena cō juátinemo āninucūgʉmi. Yoaro mil doscientos sesenta rūmʊrī cārō majū űgarique mena cō juátianinucūgʉmi Dios. Bairi cō pɔame topɔ acoámō.

⁷Tie cabairo bero, ñiñajowɔ tunu ʊmʊrecóopɔ āmeo qūēriqūēre. Pɔgatua āmeo qūēwā: Miguel cawāmesʉcʉ cū yarā aperā ángelea* majā cañurā mena cū āmeo qūēwī dragōre. Dragón cūā cū yarā ángelea majā cañuena mena āmeo qūēcānamuwī Miguere. ⁸Dragōjāā pɔame tutuaro na āmeo qūēmiwā Miguejāārē. Bairāpɔa na pɔame na āmeo qūējiātiema Miguejāārē. Miguejāā pɔame na netōñacōāwā. Bairi yua, ʊmʊrecóore na ānirotiema. Na caāniparo mamɔ ʊmʊrecóopɔre merē. ⁹Bairi dragón cabʉcʉ, moecū āña, wātī, o Satanás* cawāmesʉcʉ tirūmʊpɔa caānijūgoatacʉre cū wēēne rocacōājowā yua ati yepapɔ. Nipetiro ati yepa macāānarē caītopairicʉre cū rocacōāwā. Dragón, bairi cū yarā cañuena mena ati yepapɔ cū wēēne rocañojocōāwā.

¹⁰Tocārōā yua, bʊsʊriqʉ tutuaro ʊmʊrecóopɔ caocajorijere yɔ tūgowɔ. Bairo ī ocajowɔ:

“Áme majū Dios marī cū canetōrī rūmʊ etaya. Dios catutuawɔ carotimasī ānirī marī netōñami. Cū macū Mesías* cūā cū carotimasīrijē mena dragōre cū netōñacōāwī. Bairi

merē Dios, cū macū mena cū
 carotimasirīpaū etaya.
 Dios p̄ame cū catuturiye jūgori
 marī yarā ti yepa macāānarē
 roro cabusujānucū wātīā
 quetiupaure cū rocacōāñami.
 Cū cañājorop̄ ̄m̄urescōo, ñamii,
 ‘Roro átiyama m̄u yarā,’ roro
 narē caĩbusujānucūrē merē cū
 rocacōāñami yua.
 Bairi āmea Dios marī netōpeti
 etamajūcōāñami.
 11 Marī yarā ti yepa macāāna wātīrē
 cū netōnucācōāñama.
 Wec̄u nuricūrē bairo caācū
 Cordero ti yepap̄ na yaye
 wapa cū carifrebojariquere
 carii na catūgorique jūgori cū
 netōnucācōāñama wātīrē.
 Aperā Dios yayere caquetibujari
 majā na caĩrīq̄uērē cariapea
 catūgoricarā ānirī wātīrē cū
 netōnucācōāñama yua.
 Popiye baimirācūā, uwiricarō
 mano tūgoñāenarē bairo
 tūgoñānetōōcōāwā.
 Dios yayere na caquetibujariye
 jūgori narē na
 capajīāregamiatacūārē,
 uwiricarō mano camasārē
 quetibujucōā ninucūwā.
 Tie jūgori āmerē wātīrē cū
 netōñama yua.
 12 ¡Tame, bairi āmerē ato ̄m̄urescōo
 macāāna nipetiro marī
 ̄seanito!
 Ati ̄m̄urescōo mena nipetiro marī
 ̄seanito yua.
 ¡Ade tame! Bairo caroaro marī
 caānipaure ti yepa macāāna
 catuarā roque bopacooro
 baigarāma.
 Ria capairiya macāāna cūā
 bairo roro bopacooro
 baigarāma.

Wātīā quetiupaū ̄m̄urescōop̄i
 cawerocañojococatas̄ p̄ame
 bairo roro na átigumi.
 Petoaca peerop̄ cū caāpa
 yūtea cacōñarōrē masīmicūā,
 tutuaro asiarique mena ti yepa
 macāānarē roro na átigumi
 baiṗa.

Āmeacā jeto roro narē áti áyami
 baiṗa ti yepap̄ure,” ¡ocajow̄
 busurique ̄m̄urescōop̄u.

13 Bairo wātī dragón p̄ame ati
 yepap̄ rocañojocori yua, carōmio
 camacū cutiatacore tutuaro mena cō
 ̄sawī. 14 Bairo cō cū causaro ñnarī,
 Dios p̄ame aa yaye quer̄p̄urire
 cō jowī. Apero cayoarop̄ wātīrē
 cō sawrutiparore bairo ī, cō jowī.
 Desierto cayuc̄mano cayoarop̄ cō
 sawrutiparore bairo ī, cō jowī aa
 quer̄p̄urire. To cayoarop̄ Dios
 p̄ame cō cūrī itia cūma ape cūma
 recomacā majū ūgarique mena
 cō cū cajuátinemo āniparop̄ cō
 carutiápeere cō quer̄p̄ur̄i jowī.
 15 Bairi yua, p̄ino* caroagou p̄ame cū
 riserop̄ oco paiorē jēnowī. Cū risero
 mena oco jēnorī ria pairiya q̄ēnowī,
 cō, carōmiorē tie oco mena cō
 ruocacōāgū. Tiya ria cū risero mena
 cū cajēñootaya cō to ūmayurocacōāto
 ī, q̄ēnomiwī p̄ino tiya riare. 16 Bairo
 cū cajēñomiatacūārē, Dios p̄ame cō
 juámi. Yepap̄ pairi ope, ope jēnowī.
 Ti orep̄u ria p̄ino cū risero mena
 cū cajēñomataya p̄ame ūmayujō
 rocacōāwū. 17 Bairo Dios carōmiorē
 cū caátibojaro ñnarī butioro majū
 asiacoami carōmio mena. Bairo cōrē
 pajīāmasētīñamirī yua, cō yarā, cō
 p̄ārāmerā carūsarā mena āmeo q̄ēī
 ámi. Dios cū carotirore bairo caātiāna,
 tunu bairoa Jesús cū caquetibujarique
 cūārē caroaro catūgousarā mena
 āmeo q̄ēī ámi. 18 Bairo ácu yua, ria

capairiya tūnipua tuacōāwī pīno
moecū caroagon puame yua.

Los dos monstruos

13 ¹Bairo cabairo bero,
ñiñajoroyawu tunu ria
capairiyapure. Bairo yu caññajoro, pīno
caroagon monstruo* riapu pāmuetawī.
Cū puame jicā wāmo peti puga pēnirō
cānacā majū rūpocumi. Tunu bairoa
puga wāmo petiro cānacā majū
jawiicumi cū rūpore. Tunu apeyera
tocānacāpua pesarica beto coronarē*
riapawī cū rūpore. Tie cū rūpoo
pesaoa buire rorije Dios cū caboetie cū
caññajorore woaturique tusawu. ²Cū,
monstruo, yu caññau puame yayjūāūrē
bairo bauriquecumi. Cū rūpori cūā
macānucū macāacū buco rūporire
bairo amu. Tunu bairoa macānucū yai
riserore bairo riserocumi. Bairi yua,
dragón* puame tutuariquere cū jowī
monstruore. Cū caruiro trono* cūārē
cū jowī. Tutuaro rotimasīrīqūē cūārē cū
jomajūcōāwī dragón monstruore. ³Mai,
cū, monstruo puame jicā cū rūpoare
roro majū paio cāmīrōcumi. Bairopua,
ti cāmīrō yaticoasupa. Bairo paii
cāmīrō cūgori cū cariacatiriquere ĩnarī
nipetiro ati umurecōo macāāna butiuro
qūīña acūacoama. Bairo qūīña acuari
yua, cū caquetibujūrique macāājērē cū
tūgousawā capāārā camasā cañuena.
⁴Tunu bairoa apei dragōrē qūīroawā.
Rotimasīrīqūē tutuariquere monstruore
cū cajoataje jūgori butiuro qūīroawā.
Bairi monstruo cūārē atore bairo qūī
basapeowā: “iNi ūcū monstruore bairo
catutua majū mácūmi! iNi jicā ūcū cū
mena āmeoqūē netōnucāmasīēcūmi!”

⁵Tunu apeyera monstruo rorije
cū busuo joroque cū āmi dragón.
Dios cū catūgojesoetie ūnie majūrē
cū busubotio joroque cū āmi. Tunu
bairoa yoaro mee jāñurīā cuarenta

y dos muipua cārō majū camasārē
cū carotimasīpeere cū jowī. Baipua,
Dios puame roro cū caātianierē
jānaoemi mai. ⁶Bairi monstruo
puame cū caātirotirore bairo āmi:
Diore rorije majū qūī busuepewī.
Dios cū catūgojesoetiere cū busuwī.
Cū ya arua templo* wii macāā arua
santuario* cūārē roro ī busuwī. Dios
yarā umurecōo macāāna cūārē
roro na ī botioepewī. ⁷Tunu bairoa
Dios ya poa macāāna caāna mena
cū āmeoqūē rotiwī monstruore. Narē
āmeoqūē jīātiri tūnipu cū rotiwī.
Tunu bairoa nipetiro camasā poari
apeye busuri majā tocānacā macāā
macāāna tocānacā yepaa macāānarē
cū carotimasīpeere cū jowī. ⁸Cū,
monstruore nipetiro ati umurecōo
macāāna Dios ya wāmerē cawoatua
māna qūīroagarāma. Dios ati yepare
cū caqūēnorīpaupua Cordero*
capajīācoricu ya tuti Dios mena
cacatīāniparā majū wāme woaturica
tutire cawoatucoetana nipetiro
qūīroagarāma.

⁹Bairi mujāā caāmoocuna ānirī atie
quetire caroaro tūgopeoya:

¹⁰“Bairi preso jorica wiipu caápārā
na caāmata, preso jorica wiipua
āmajūcōāgarāma.

Aperā ñosēricāpāī mena na
capajīāreparā na caāmata,
ñosēricāpāī menapua na
pajīāregarāma.”

Bairo cabairi yutea caetaro, mujāā,
Dios ya poa macāāna ānirī cū mena
jeto tūgoñatutuaya. Cū mena
tūgoñawēpūña.

¹¹To bero ñiñaroyawu
tunu monstruo ati yepa rocai
cabuiaetanucāūrē. Cū puame pugaro
jawiicumi nūricū corderore bairo
yua. Baimicūā, moecū dragōrē bairo
rorije busūrique cūmi. ¹²Tunu bairoa

cañinjũgoatacu monstuo cũ camasĩrĩjẽ nipetirijere cũ masĩbojapeticõawĩ yepai cawitietaatacu cãã. Bairo masĩrĩ yua, monstuo cañinjũgoatacu cũ caĩñajoropũ ati umũrecõo macããna camasã nipetirore cũrẽ na ĩroarotiwĩ. Pairo cacãmirõ cutacu nimicũã, cacatiricũ monstuo na ĩroarotiwĩ monstuo yepai cabuiaetaatacu pũame yua. ¹³Tunu apeye caĩñãnamanie ũnierẽ paca átĩ ĩnowĩ camasãrẽ. Acuorijere átĩ ĩnowĩ. Umũrecõopũ peero ati yepapũ to ñaatĩnuccũ joroque átĩ ĩnowĩ nipetiro camasã na caĩñajoropũ. ¹⁴Tie, apei monstuo cañinjũgoatacu jũgorĩ cũ caĩñajoropũ cũ caátĩ ĩnomasĩrĩjẽ mena camasã ati yepa macããnarẽ na ĩtowĩ. Tunu bairo cũ monstuo na caĩroapũ bauriquere bairo cabauũre na qũẽnorotiwĩ. Pairi cãmĩrõ yise mena capataecoricũ nimicũã, cacaticoacũre bairo cabauũre na qũẽnorotiwĩ. ¹⁵Bairo cũrẽ na caweqũẽno yaparoro bero yua, apei cabero macããcũ monstuo pũame wericũre cũ catio joroque cũ átimasĩwĩ. Cũ, na caweatacu pũame cañinjũgoata monstuo ĩnacõrĩ na caweatacu ãmi. Bairi yua, apei monstuo pũame wericũre cũ busũmasĩõ joroque cũ ãmi. Bairo cũ busũrotiri yua, noa ũna cũrẽ cabasapeoenarẽ na pajĩãrerotiwĩ. ¹⁶Tunu bairoa apeyera tocãnacãũpũrea cũ ya wãmerẽ na wãmo cariape nũgõã, o na riapoare na woaturotio joroque ãmi. Cawĩmarã, cabutoa cũãrẽ, paio cadinerocũna cũãrẽ, cabopacarã cũãrẽ, paacoteri majã, bairi na quetiuparã nipetirore bairo na woatu rotiwĩ. ¹⁷Bairi yua, noa ũna cũ ya wãmerẽ na riapoapũ, o na wãmorũ na cacũgoeticõãta, apeye ũnierẽ nunĩ, o wapatĩ átimasĩẽma. Cũ, monstuo ya wãme, o cũ nũmerore na cacũgoepata, tore bairo noa ũna átimasĩẽma.

¹⁸Bairi atiere caroaro catũgomasĩrã majũ tũgomasĩrotiya. Bairi ni ũcũ caroaro cũ nũmerore catũgobõcamasĩ cũ caãmata, cũ ya nũmerore quetibũjuya. Ti nũmero pũame jĩcãũ caũmũ yaro nũmero majũ niãna. Yũ roque ti nũmerore yũ masĩãna. Atore bairo niãna: seiscientos sesenta y seis, niãna.

El canto de los 144,000

14 ¹Cabero tunu ñĩñajoroyawũ oveja* nuricũ macũrẽ bairo caãcũ Cordero* cawãmesũcu Siõn* ũtã burorũ canucũũrẽ. Cũ mena cũ tũpũre capããrã camasã ciento cuarenta y cuatro mil majũ bauwã. Na pũame Cordero, bairi cũ Pacũ ya wãme mena na riapoapũ cawoatuecoricarã jeto ãma. ²Bairo narẽ ĩnarĩ bero yua, yũ tũgowũ busũrique umũrecõopũ caatĩere. Nocãrõ paio poero cabusũrore bairo busũwũ. Bũpo tutuaro cũ capanucũrõ cãrõ majũ busũwũ. Paricaro arpare* tocãnacãũpũra tore pari majã capããrã na capaãnierẽ yũ tũgowũ. ³Bairi na, basari majã pũame caroa cawãma wãme basariquere basapeo ãma quetiupau cũ caruiro trono* riapepũ. Bapariãnacãũ caãna seres* majã cacatirã bairi cabutoa camasĩrĩ majã riapepũ basapeoãma. Bairo na cabasarijere ni jĩcãũ ũcũ basajĩãtĩmasĩẽmi. To caãna ciento cuarenta y cuatro mil jeto basamasĩwã. Na pũame ati yepa macããna mena macããna Dios cũ canetõrĩcãrã ãma. ⁴Aperã carõmia mena na rupaũre roro caátĩepeetana ãma. Carõmio ũcõ mena roro átĩpesupa. Dios macũ Cordero bairo caãcũ jettore tocãnacã rũmua cũ tũgowsayupa. Dĩ rũmũ ũno cũ aweyoesupa. Camasã ati umũrecõo macããna mena macããna, Dios yarã cañinjũgorã majũ ãma. Tunu bairo

cū macū Cordero yarā cañijūgorā majū āma. ⁵Tunu bairoa di rūmū ūno cabūgoroa itoesupa. Ñe ūnie jicā wāme carorije caáperatana majū āma Dios cū caññajorore.

Los mensajes de los tres ángeles

⁶To bero ññajoroyawu tunu jicāñ ángel* umurecóopu cawutēñota ácúre. Bairi cū puame yua caroa queti capetietie majūrē ati yepa macāñarē na quetibujuácú baiwī. Tocānacā yepaa macāña, tocānacā masa poari macāña, bairi tocānacā wāme apeye busuri majā, tocānacā macāñ macāña cūārē na quetibuju ácú baiwī. ⁷Bairi yua cū, ángel puame busurique tutuaro mena iwī: “Dios tutuaro cū caññabesepa rūmū merē etacoaya. Bairi Dios roquere cū nucūbugoya. Dios jetore cū basapeoya, ‘Mū, jicāñ mū āñña cañu majū,’ qūi basapeoya. Bairi umurecóo, ati yepa, ria capairiya, oco opee cūārē caqūēnorícū Diore cū basapeoya,” ī busujowī.

⁸Bairo cū caibusuro bero, apeí ángel cabero macāñcū cūā bairo ī busuwī: “¡Merē yua, merē yua, capairi macā Babilonia* macāñrē rocacōññami Dios! Ti macā macāña roro ati yepa macāña camasā poarire na jūgoáma. ‘Jāārē bairo mujāā cūā mujāā rupau mena capee wāme átiepeya,’ na itoepewā ti macā macāña ati yepa macāña camasārē. Bairi āmerē yua, Dios na rei átiyami ti macāñ macāñarē,” ī busuwī.

⁹Cū berore apeí puğarā bero macāñcū ángel busuwī. Bairo iwī: “Ni jicāñ ūcū moecū monstuore,* o cū bauriquere bairo cabau na cawericure cañroaure roro cū tāmno joroque cū átigumi Dios. Ni ūcū monsturo ya wāmerē cū riapoapu, o cū wāmopu cawoaturotire roro cū

átigumi Dios. ¹⁰Roro majū na átigumi Dios. Aperārē use oco carorije nimarē bairo cañnierē na etio joroque caáure bairo roro na átipacogumi. Nocārō caasianetōñ ānirī carorārē carorije cū caqūēnourique mena roro majū bopacooro na átigumi. Tunu bairoa peero, asufre* mena asuyaro na joeregumi. Cū yarā cañurā ángelea majā bairi cū macū Corderojāārī na caññajoropu na joeregumi Dios. ¹¹Tie caññijē buseri puame tocānacā rūmua cūmarī caño cārō nicōā ninucūgaro. Di rūmū ūno, di ñami ūno yerijārīqūē manigaro monstuore cañroarārē. Cū, monsturo, bairi cū bauriquere bairo cabau na cawericure cañroarā, o cū ya wāmerē cawoaturotiricarā nipetiro tocānacā rūmua popiye baigarāma. Di rūmū ūno yerijāetigarāma yua,” ī busuwī ángel puğarā bero macāñcū puame.

¹²Bairi mujāā Dios yarā caña, inetōjññurō tūgoñatutuaya Dios mena! Cū mena jeto tūgoñawēpñña. Cū caroticūrīcārōrē bairo jeto áticōā ninucūña. Jesús cūārē tocānacā rūmua cū quetire tūgousacōā ninucūña. Atore bairo jicārō tūni cabairā roque cariapea Dios yarā majū nigarāma.

¹³Tocārōā yu tūgonemowū tunu busurique umurecóopu caatiere. Bairo itroyawu busurique: “Atie yu caññijērē woatuya: ‘Useanirī na āmarō ato jūgoyere di rūmū marī Quetiupaure tūgousajānaetiri cariaparā. Bairina, na cariaro beropu cū mena useanigarāma,’ ī ocajowu.”

“Bairo mujāā baigarāma. Dios yaye jūgori popiye capaaticarā ānirī tocārōā yerijāgarāma. Bairo popiye na capaariquere masirī na juátigumi yua,” ī busunemowī Espiritu Santo cūñ.

La cosecha de la tierra

¹⁴Tocārōā ñiñamũgō jowu
 ʉmũrecóopu. Bairo iñajou, ñiñaroyawu
 oco buseri poa cabotiri poa majūrē. Ti
 poa buire carui camasocu bauriquere
 bairo cabauu cūārē cū ñiñajoroyawu.
 Cū rupoaru corona* oro mena
 qũenoricā beto oro betore pesawī.

Tunu bairoa yisericapāi yawia caoripāi
 ote jericapāirē cū wāmoru cūgowī.

¹⁵Tocārōā apei ángel templo* wiipu
 witiámí. Bairo witiitari yua, busurique
 tutuaro mena atore bairo qũī
 awajajowī oco buseri poaru caruire:
 “iTāmuri, mu yisericapāi mena pajure
 jeya otere! Merē tiere jerica yutea
 etacoaya. Ti yepa macāājē ote merē
 butinetōcoaya,” qũī jowī ángel. ¹⁶Bairo
 cū cairijērē tũgori, oco buseri poa
 buipu carui pũame cū yise mena ati
 yeparu pajure jecōāwī ati yepa
 macāājē otere yua.

¹⁷Cū cabusuro berore, tunu apei
 ángel witiámí templo wii ʉmũrecóo
 macāa wiipure. Cū cūā yise ote
 jericapāi caoripāirē neamí. ¹⁸Bairi
 tunu apei ángel altar* mesapu
 caāniatacu witiatawī. Cū pũame
 peerore carotimasī, ti altar macāa
 peerore cacoteatacu āmi. Bairi
 busurique tutuaro mena, apei ángel
 yisericapāi caoripāirē caneácure atore
 bairo qũī jowī: “iMu yise caoripāi
 mena pajure jeija oterique usere! Tipāi
 mena ti yeparu caānie use weseeri
 macāājērē pajure jeija usere. Merē ti
 yepa macāājē use ñimajūcoaya,” qũī
 busujowī. ¹⁹Bairo cū cairijērē tũgori
 yua, yisericapāi caoripāirē cacũgou
 ángel pũame ati yeparu pajurejowī.
 Ati yepa macāājē use weseripu pajure
 jewī use oteriquere. Bairo pajurejeri
 bero nocārō paio usere ripegarā na
 cacūrō ũnopu jeneñoetowī, tie use to

ripe ecoo joroque ī. Tore bairo ángel cū
 caátie pũame bairo igaro baiya: Roro
 popiye camasā na baio joroque Dios cū
 caátipeere iñorō baiya. ²⁰Bairi yua, use
 pũame ti macā eñotaricaró jũgoyepu
 ripe ecowu. Bairo ripérique yua, use
 oco jericapauere paio ríi jeto witiwu.
 Paio ʉcūārō nuricū caballo riseropu
 caetaparo cārō majū etawu. Tunu bairo
 trescientos kilómetros* cārō majū
 esaro nibatawu tie ríi.

Los ángeles con las siete últimas calamidades

15 ¹To bero apeye ʉmũrecóopu
 acuorije cabaicōña
 nucāetarijere ñiñajowu. Tame, jīcā
 wāmo peti pũga pēnirō cānacā majū
 ángelea* majā baujaetanucāwā. Jīcā
 wāmo peti pũga pēnirō cānacā
 wāme roro na caátipee Dios na cū
 carotirije mena baujaetanucāwā. Tie
 roro na caátipee mena merē Dios cū
 caasiarijere átirotitusagu baiwī.

²Tunu bairoa ñiñaroyawu
 ria capairiya oco tusurije iña
 amewiyoricaya peero asuyaro
 caāniyare. Tiya tũnipure nucũroyawā
 camasā Dios cū cajoatato arpare*
 cacũgorā. Mai, na pũame moecū
 monstuore,* o cū cabauriquere bairo
 cabauere catũgogaetibotioricarā āma.
 Dios jetore bori cū, moecū wāme
 macāātō número cūārē catuecoetana
 canetōricārā majū āma. ³Bairi na
 pũame Moisés ānacū Dios yau cū
 paabojari majōcu yaye basariquere
 basawā. Dios macū Cordero yaye
 basarique mena atore bairo ī basawā:

“Nocārō carotimasī majū mu
 āniña. Nipetirije mu caátie
 ñumajücōaña.

Mu roque Quetiupau nipetirore
 carotimasī majū mu āniña. Dise
 mu carotimasīētīē maniña.

Caria, cariape majū niña nipetirije
mū caátianiē.

Nipetiro camasā poari Quetiupau
Rey majū mū āniña mū roque.

⁴ Bairi, ¿noa ūna mūrē na
uwietibujiocuti? ¿Noa ūna mūrē
īroari na basapeoetibujiocuti?

Bairi mū jetorea na basapeoáto.
Mū jetoa mū āniña cañuu majū.

Bairi nipetiro camasā poari
macāāna atíri, mū jetorea mū
basapeogarāma.

Bairi merē na mū átí īñoñupā
nocārō tutuaro camasārē mū
caátimasírjērē,” ī basawā na
puame yua, tiya tūnipū nucūrī.

⁵Bairo na caībasaro bero,
ñiñajoroyawu tunu. Tame, m̄m̄recóop̄
Dios ya arua santuario* p̄āñucācoap̄.
Dios camasārē cū caroticūrīqūē caāni
arua majū p̄āñucācoap̄ yua. ⁶Ti
arua, Dios ya aruap̄ jīcā wāmo peti
puḡa p̄ñirō cānacāū caāniatana
ángelea majā witiamá. Jīcā wāmo
peti puḡa p̄ñirō cānacāū caāna jīcā
wāmo peti puḡa p̄ñirō cānacā wāme
carorijere caátitusaparā majū witiamá.
Jutii, lino* mena qūēnorīqūē caḡgueri
manie, caasiyarije majūrē jāñawā.
Tunu bairoa wēñarīcāwē, oro mena
qūēnorīcāwērē na cotiap̄ esaro wēñarī
witiamá. ⁷Narē yua, baparcānacāū
seres* majā cacatirā mena macāācū
jīcāū puame jotū bapaari oro mena
qūēnorīqūērē na jowī tocānacāp̄urea.
Ti bapaarip̄ure carorije, roro
camasārē Dios cū caátirotiyorije
capūñirījē majū jāñaroyawu. Dios,
tocānacā rūmua caānicōāñinucū
majū roro cū caátirotiyorije āmu ti
bapaarip̄ure. ⁸Tocārōā yua, Dios ya
arua santuario puame busejiracoap̄.
Dios cū catuuarije cū carotimasírjē
cūtui caatfe majū āmu tie buseri.
Bairi ti arua Dios ya aruare noa ūna

jāāmasīēma. Jīcā wāmo peti puḡa
p̄ñirō cānacāū caāna ángelea majā
jīcā wāmo peti puḡa p̄ñirō cānacā
wāme rorije na caátipee cabaipetiparo
jūḡoye ti aruare noa ūna jāāmasīēma.

Las copas del castigo

16 ¹Bairi yua, to bero yu
tūḡowu busurique tutuaro
Dios ya aruap̄ caocajo witririjere. Tie
busurique atore bairo na ījoroyawu
jīcā wāmo peti puḡa p̄ñirō cānacāū
caāna ángelea* majārē: “Maa yua, ti
yepap̄ ánāja. Dios nocārō roro majū
cūrē caboenarē cū caátirotiyorije
ti jotuu macāājērē pobatowērājá ti
yepap̄,” ī wiyojowu Dios ya aruap̄
busurique.

²Bairo caīocajorijere tūgori
yua, caānijūḡou ángel átí, cū
yarū macāājē capūñirījērē ati
yepap̄ pobatowēcōājowī. Bairo
cū capobatowērō bero, moecū
monstruo* ya wāmerē, bairi cūrē
bairo cabauw wericu ya wāme
cūrē cawoatuecoricarā nipetirore
camii boarique na etawu. Cañuetie,
capūñirījē majū cāmii boarique na
etawu.

³Cū berore apei cabero macāācū
ángel átí, cū yarū macāājē capūñirījērē
ria capairiya jesarop̄ pobatowējowī.
Bairo cū caáto, tiya ria oco puame rií
jēñacoap̄. Camasocu pajīārocaricu
riíre bairo jēñacoap̄ tiya oco. Tocārōā
yua, tiya macāāna cacatīānimiatana
rusaricaro mano riapeticoámá.

⁴Cū berore apei puḡarā bero
caācū ángel átí, cū cūā cū yarū
macāājē capūñirījērē riya, bairi oco
opeep̄ cūrē pobatowējowī. Bairo
cū caáto yua, ti riya macāājē oco
rií jēñapeticoáp̄. ⁵Tocārōā yua,
oco quetiupau ángel atore bairo cū
caírjērē yu tūḡowu:

“Dios, mwa, cañu majū mwa āniña.
Tirūmupū cūārē, āme cūārē
cañnicōāninucū mwa āniña.

Bairi camasārē na carorije
wapa tore bairo átiri na mwa
caññabeserije ñujāñuña.

Cariapea tore bairo mwa
caátimasípee niña.

⁶ Na majū, mwa yarā, mwa ya poa
macāānarē roro na pajīārewā.
Mwa yarā profeta* majārē roro na
pajīārewā.

Bairi āmerē mwa puame oco ríí
cajēñarijērē na etio joroque na
mwa átiya na yaye wapa yua.

iNa majū na yaye wapa āmerē roro
tāmuoñama!” í busujowí oco
quetiupau ángel.

⁷ Bairo cū caibusuro bero, busurique
altar* mesapu cabusuwitirije cūārē
yu tūgowu. Atore bairo iwū: “Dios jāā
Quetiupau, catutuau majū, bairoa mwa
baiya. Cañnorē bairo cariapea jīcārō
tūni camasārē na miñabeseya āmerē,”
í ocajowu.

⁸ Tunu cū berore apeí itiarā bero
caācū ángel átí, cū cūā cū yarū macāājē
capūnirijērē muipū umureco macāacū
buire pobatojowí. Bairo cū caáto yua,
muipū umureco macāacū puame tutuaro
peero cārō majū asiwí. Tutuaro mena
muipū cū caasijoereparore bairo í, tore
bairo ámi ángel. ⁹ Bairo cū caáto yua,
muipū peero mena camasā roro majū joe
ecowā. Bairo roro majū tāmuomirācūā,
roro na caátajere tūgoña yapapuarí
Dios puamerē cū tūgousajūgoema.
Diore qūiroari cū basapeoema. Bairo
qūiroapeere, Dios cū catūgojesoetie
ūnie puamerē roro íbusuwā. Dios roro
na caátaje wapa roro na cū caátiere
carotimasí cū cañnimitacūārē, tore
bairo roro cū busupaiwā.

¹⁰ Tunu cū berore apeí, baparcānacāū
bero caācū ángel átí, cū cūā cū yarū

macāājē capūnirijērē moecū monstroo
cū caruiropū pobatowējowí. Tocārōā
nipetiro cū carotí ānimasirīpau
naitīāpeticoapu. Baunemoepū yua.
Bairo cabairo yua, camasā puame
butiuro roro majū tāmuorí na
ñemerō bacarupoturi tūni majū
wisiowā. ¹¹ iTame, tocārō roro majū
mai tāmuomirācūā, roro na caátiere
átijānagaema! Bairo puame baiwā:
Dios cū caátie, roro na cāmii capūnirō
jūgori nemojāñurō umurecōo macāacū
Diore roro majū cū tutimacāwā. Dios cū
caboetiere busupaiwā.

¹² Tunu cū berore apeí, jīcā wāmo
cārō petiro bero caācū ángel átí, cū
cūā cū yarū macāājē capūnirijērē ria
capairiya Éufrates cawāmecutiypau
pobatowējowí. Tocārōā yua, tiya
ria bopocūmu peticoapu. Muipū cū
cawāmuatóí caaná quetiuparā reyes*
tiyare na capēñanetō masíparore bairo
í yua, tore bairo ámi.

¹³ Bairo cabairo ññajoroyawu tunu.
iTame, monstroo riseropū, dragón*
riseropū, bairi na yau profeta cañtopai
riseropū, itiarā majū wātí yeri pūna
witiwā na riseepure yua! Itiarā wātíā
cañuena majū ūmamurē bairo cabaurā
witiwā na riseepure. ¹⁴ Na puame wātí
yeri pūna cañuena majū āma. Átījēño
ññorīqūērē caátí ññomasirā āma. Bairi
tunu ati umurecōo macāāna quetiuparā
reyes nipetirore na neñojoránā baiwā.
Dios nocārō carotimasí ya rūmu
caetaro, na, quetiuparā mena jīcārō
Diore cū āmeo qūēgarā na neñoránā
baiwā.

¹⁵ Bairi mai, tūgoñanemoñjate
Jesucristo ati yepapu ācū marí cū
caicūrīqūērē: “iTame, ati yepapu nemo
yu caatí rūmurē, ‘Cūjāā,’ cañā mano
yajari majōcu cū caetarore bairo yu
etagu! Bairi ni ūcū masacatiri yu
caetari rūmurē cañnicotei useanirí

cū āmarō. Carorije caápei ānirī jutii jāñapetire bairo yu caetari rūmūrē caroaro caānicotei useanirī cū āmarō. Bairo caroaro caānicotei roro tāmuoetigumi. Cajutii mácūrē bairo roro bobooro cū yu etatāmuoetigu,” marī ī quetibujucūwī Jesús.

¹⁶Bairo yua, itiarā caāna ūmamūrē bairo cabaurā wātī yeri pūna puame hebreo* yaye mena Armagedón* cawāmecutiparu na neñowā reyes quetiuparārē.

¹⁷Tocārōā yua, jīcā wāmo peti puğa pēnirō mena caācū catusau āngel átī, catusarije capūnirījē cū yaru macāājērē pobatowē jowī. Wīno, atie marī cayerijorije nipetiropure pobatojowī. Bairo cū caátoa, ūmurecōo macā arua Dios ya arua santuariopu* busurique witiwu. Tutuaro majū quetiuparu cū caruiropu caijorije ocajowu. Atore bairo ī ocajowu Dios cū cabusujorije: “iTocārōā to āmarō! Merē yu ātipeyo yaparoya yua,” ī ocajoroyawu busurique. ¹⁸Bairo cabusuro bero, tocārōā butiuro caburo yaberije yabewu. Caepe busurique ocajowu. Butiuro buro cūā pawī. iTame, ati yepa cūā netōnucārō majū yuguiwu yua! Diwatoa ūno ati yepare camasā na caānijūgoro berore, tocārō tutuaro yepa yuguiñaesupa. ¹⁹Bairo cayuguiro yua, capairi macā Babilonia* ānatō itia sero majū yuguiwēcoaru. Tunu bairo ati ūmurecōoru caānie macāā cūā pewēpeticoaru. Dios, Babilonia macāāna roro majū na caātīānirē tūgoñabocári popiye na baio joroque na ātigu baiwī. Roro na mena asianetōrī ti macā capairi macā macāānarē vino* carorije capūnirījē majūrē na etio joroque caācure bairo roro na átibuitipacogu baiwī. ²⁰Tunu bairoa apeyera, riapu caānie yucuroari, bairi ati macāncūrō

cūā yasipeticoaru. ²¹Tunu bairoa ūmurecōoru caatīe oco weta cuiri cayusuarije ati yepa nipetiropu wēwū. Tie puame cuarenta kilos cārō netōrō canucūrī cuiri majū wēwū camasā buire. Bairo roro majū tie narē cawēpearo iñarī yua, camasā puame Diore rorije majū cū tutimacāwā. Roro majū na átibuitipacowī Dios ti macā capairi macā ānatō macāānarē yua.

Condenación de la gran prostituta

17 ¹Tie cabairo bero, atore bairo baiwu tunu. Jīcā wāmo peti puğa pēnirō caānacāu caāna, capūnirījē jīcā wāmo peti puğa pēnirō cānacā bapaarire capobatowēātana mena macāācū jīcāū āngel* yutu etawī. Bairo yutu etari, niwī: “Tiaya mai yu mena. Mu niñopa carōmio, caūmua mena roro caātiepenucūrē Dios roro bopacooro cō cū caātipeere. Oco bui, riapu caruiore roro cū caātipacopeere mu niñopa,” niwī. ²“Cō, carōo mena, quetiuparā ati ūmurecōo macāāna reyes* na rupau caborore bairo roro ātiepenucūwā. Roro majū cō rupau cō caātieperije mena na ātimecūō epenucūwō ati yepa macāāna camasārē. Roro áco cō caeticūmurījē use oco mena na ātimecūō epenucūwō camasārē,” ni quetibujuwī āngel, caūmuarē caepeo cō cabairijere.

³To bero Espiritu Santo cū camasiōrījē jūgori quēguericarore bairo yu cañarōpu yu caññaata yua, desierto* camasā manopu yu necoámī āngel. Topu niñaroyawu jīcāo carōmio moecū monstroo* cajūāū bui caruiore. Cū, monstroo puame Dios cū caññajesoetie patore cū rupaure woaturique cacūgoū āmi. Jīcā wāmo peti puğa pēnirō cānacāu majū ruroocūmi. Tunu bairoa ti ruroo nipetiro puğa wāmo petiro

cānacā majū jawiicun. ⁴Cō, carōmio, monstuo bui caruio puame jutii cajūāpuarije apewe cajūārījē mena asuyaro jāñarīqūēcūmo. Tunu bairoa cō rupaure capee wāmagariquesūmo: Oro mena, ūtā rupaaca caroa caasiyarije mena, ūtāācā caroa cabotirije mena wāmagawō. Pairo tie ūnierē cō rupaun busawō.

Apeyera cō wāmoru copa jotu oro mena qūēnorīcāure cūgoruiwō. Ti rūpūre tocānacā wāme carorije Dios cū cateerije majū jāñawū. Carorije cō rupaū jūgori caūmua mena roro cō caātīnucūrījē cūā ti rūpū ānicōñarōrē bairo jāñawū. ⁵Tunu bairoa cō riapoa buire itia wāme āmū woaturique caññaña manie majū. Atore bairo ī tusawū: CAPAIRI MACĀ BABILONIA, CAŪMŪARĒ CAĀTIROTIEPERĀ RŌMIRĪ PACO, BAIIRI NIPETIRO CAROARĀRĒ CATEERIJJE PACO, ī woaturique tusawū cō riapopure. ⁶Tiere īñarī bero yua, yū tūgoñamasacati rocajowū. īTame, cō puame Dios ya poa macāāna cō capajārerīcarā rīī mena cūmumecūō baiwō! Jesús yaye quetire na caquetibujurije jūgori cō capajārerīcarā yaye rīī mena cūmumecūō baiwō.

Bairo cō cabairijere īñarī yū puame yū acuanetōcopū. ⁷Bairo yū cabairo īñarī yua, ángel puame űiwī: “ĪNopēī miñaacuyati, tame?” űiwī. “Mai, mū yū quetibujū masīōgū cō, carōmio, cō cabaiānierē. Tunu bairoa cō carui monstuo, jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā majū, pūga wāmo petiro cārō majū cajawiicū cū cabaiānie cāārē mū yū quetibujū masīōgū,” űiwī. ⁸Bairi yua, bairo űiwī: “Cū, monstuo caroagou, mū caññau puame tirūmuru atore caānimirīcū niñami. Āmerē bairua maami mai.

Āmerē manimicūā, cabero caūcūārī operū caāniatacu wāmuetağūmī, peero caūpetietopū cū cayasimajūū ápáro jūgoye yua. Cū, monstuoere* īñarā, ati yepa macāāna camasā qūīña acūacoagarāma. Ati ūmurecōo Dios cū caqūēnojūgori rūmuruina Dios ya tutīpū na wāme catusaena cūrē īñarā, qūīña acūacoagarāma. Cū, monstuo tirūmuruere caānacū, cabero tunu caātīpūre qūīñarā, qūīña acūacoagarāma,” űi quetibujūwī ángel.

⁹Bairi űinemowī tunu ángel: “Atie yū caquetibujurije cabūgoro macāājē mee niña. Ni ūcū carīape catūgoñarīqūēcūcū, catūgojīātī majū tūgopeyorique niña: Jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā rūpoo puame jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā ūtā buri carōmio cō caruirijere cōñarō baiya. Tunu bairoa ti rūpoo, jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū caāna reyes quetiuparārē na ānicōñarō baiya. ¹⁰Bairi na, quetiuparā reyes, jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū caāna mena macāāna jīcā wāmo petiro cārō merē yasipeticoama. Pūgarā yua rusayama. Jīcāū āme ati yūteare quetiupau reyre bairo niñami. Apei quetiupau puame mai etaetiyami. Cū, quetiupau, na tusau etaū, yoari yūtea quetiupau āniāmerīgūmī. Yoaro mee yasicoagūmī. ¹¹Moecū monstuo cajūgoyepure caānimirīcū āmerē camācū cūā quetiupau rey niñami. Jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū quetiuparā caāna bero macāācū quetiupau rey niñami cū cūā. Cū mena jīcā wāmo peti itia pēnirō majū niñama yua quetiuparā reyes. Tunu bairoa cū, monstuo puame aperā quetiuparā jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāū mena macāācū niñami. Cū puame yua, yasi majūū ácū baiyami. Cū tusaye niña yua.

¹²“Apeyera tunu puga wāmo petiro cānacā jawii mū caīñaataje puame aperā quetiuparā puga wāmo petiro cānacāū caānarē cōñarō baiya. Na puame mai quetiuparā reyre bairo jāāētīñama. Bairāpua quetiuparā reyre bairo na cajāārī rūmūrē jicā hora cārōā rotimasigarāma. Torea bairo monstruo cūā na mena jicārō yoaro mea rotimasīgumi. ¹³Bairi yua, puga wāmo petiro cānacāū caāna quetiuparā na majū jicārōrē bairo tūgoñaqūēnorī monstruo cū carotijūgoro bogarāma. Cū catutuarije, cū carotimasirījērē cū átirotigarāma. Na puame cū rocane rotimasigarāma. ¹⁴Bairo na, quetiuparā, monstruo mena neñarī Dios macū Cordero mena āmeo qūēgarāma. Bairo cūrē na caāmeoqūēmiatacūārē, Cordero puame na netō nucācōāgumi. Dios yarā caāniparā cū cabesericarā cūrē caīroarā mena na netō nucācōāgumi Cordero, na, quetiuparārē yua. Torecūna cū, Cordero, cabūgoro macāācū mee niñami. Cū roque quetiuparā quetiupau majū niñami. Quetiuparā reyes quetiupau rey majū niñami,” ñi quetibujuwī ángel.

¹⁵Bairo ñi quetibujuri bero, ñinemowī tunu ángel: “Carōmio caūmuarē caepepaio cō caruiataje oco mū caīñaataje puame camasārē icōñarō baiya. Camasā na caāni macāā, apeye busuri majā, tocānacā yepaa macāānarē icōñarō baiya. ¹⁶Bairi apeyera monstruo ya jawiire bairo puga wāmo petiro cārō caāniatana quetiuparā reyes cō, carōmio, carōore cō teejāñugarāma yua. Cō rocaōāgarāma. Capee cawapacutiere cacūgomirīcōrē yua jutii mácō cō átirocaōāgarāma. Bairo átiyaparori, cō riire ũgarecōāgarāma. Bairo átiri cō ānacō rii carūsaata, peeropu joere

peyocōāgarāma yua. ¹⁷Dios puame cū caborore bairo na átio joroque ī, na yeripu tore bairo na átirotigumi. Bairo cū caátirotiroi yua, jicārōrē bairo tūgoñarīqūē cutiri, reyre bairo na caānierē jānacōāgarāma. Monstruo jetore yua, na carotimasīmiatajere cū átirotigarāma. Dios tore bairo na caáto, cū cabori yutea capetietaropu tore bairo átijānagarāma. ¹⁸Bairi cō, carōmio, mū caīñaataco puame capairi macārē nicōñao baiyamo. Cōā niñamo Babilonia* capairi macā. Ti macā puame ati yepa macāāna reyes quetiuparārē roro na átio joroque āpu carorije ti macā macāājē mena yua,” ñi quetibujuwī ángel carōo carōmio yu caīñaataco cō cabairijere.

La caída de Babilonia

18 ¹Atiere yu cū caquetibujuro bero, ñiñajoroyawu apei ángel* ũmurecōopui caruiacāre. Tutuaro carotimasī majū āmi. Bairo cū catutuarije, cū caasiyabatorije puame ati yepare busuta cūmuetawu yua. ²Cū yua, busuriqe tutuaro mena atore bairo ī awajajowī:

“iMerē yasiooaya, merē yasiooaya capairi macā Babilonia* ānatō! iCarorā, wātī yeri pūna na caāni macā jēñacoaya! Capāārā carorā caāno cārō na caāni macā majū jēñacoaya. Carorā waibutoa moena, masateeri majā na caāni macā jēñacoaya. ³iTame, roro majū baiwā ti macā macāāna! Roro ti macā macāāna na rupau caborore bairo na caátie mena ati ũmurecōo macāāna camasā poaire na átimecūōwā. Na caátie na ũgaripeao joroque roro na átijējogoyecuma ti macā macāāna.

Carōmia caŷmuarē na
caátiepemecūōrōrē bairo
ti macā macāāna cūā ati
umurecōo macāāna reyes
quetiuparārē roro na
átijūgoyecuma.

Tunu bairoa nuniwapatari majā
cūā Babilonia macāāna roro
na caāti wapatirerije mena
jūgori paio cadinerocuna majū
jēñawā,” ī busuwī ángel.

⁴Tunu apei umurecōopu cū
cabusujorijere yu tūgowu. Bairo ī
ocajowu:

“Mujāā, yu yarā, yu ya poa
macāāna caāna tāmuri witiya ti
macāārē.

Ti macārē āmerīcōāña tocārōā.

Mujāā cūā ti macā macāāna na
caátiee mujāā īnacōrē.

Bairo narē īnacōrī roro mujāā
caápata, mujāā cūā roro tie
wapa mujāā tāmugarā.

Roro ti macā macāāna na caátie
wapa na catāmūorījē mujāā
etare.

⁵īTame, paio majū ñiña roro na
caátianajē cutie ti macārē!
Bairo roro na caátie puame jīcā
puti jeneñoata, umurecōopu
tujúaetaro cārō majū etabujioro.

Bairo roro majū na caátiee īnarī
na yaye wapa na rei átiyami
Dios yua.

⁶Bairi ti macā macāāna aperārē
roro na caátatore bairo roro na
tāmūoáto na cūā āmerē.

Narē roro na caátibuitiricarō
netōjāñurō buipearo roro na
tāmūoáto ti macā macāāna.

Aperārē pūnietirā na caqūēnorīqūē
ocore pugani cārō nemojāñurō
pūnirījē átiri na tīārārē bairo
roro na ása na cūārē na yaye
wapa.

⁷Ti macā macāāna roro tūgoñarīqūē
cutiri tūgoña botiowā.

Camecūrārē bairo tūgoñarīqūē
cutiri yua, na caborije netōjāñurō
apeye ūnierē wapatirewā.

Tore bairo na caátieperica tūnia
na cūā roro popiye tāmūorī na
yapapuáto āmerē yua.

Bairāpua, atore bairo ī
tūgoñamigarāma na yeripu:
‘Atoa caroaro majū jāā ānicōāña.

Jīcāō quetiupao reina cō caruīrore
bairo caroaro majū jāā āniña.

Carōmio cawapeore bairo mee
jāā āniña.

Bairi di rūmu ūno roro jāā
tāmūoetigarā,’ ī tūgoñamigarāma.

⁸Bairo na catūgoñabotiorije jūgori
yua, jīcā rūmua capee roro na
catāmūopee na etagaro:

Riarique, bopacooro tāmūorīqūē,
aia riarique na etagaro.

Peero mena joe ecogarāma. Dios
roque na netōrō catutuau majū
ñiñami.

Cū, Dios, Quetiupau majū
caācū ānirī roro na tāmūo
joroque āmerē na átiyami yua,”
caiquetibujorije busriquere
yu tūgowu umurecōopu.

⁹Bairi Babilonia macā macāāna
mena roro na rupau caborore bairo
caátiepericarā quetiuparā ati yepa
macāāna reyes ti macā cayasiro īnarī
otimacāgarāma. Na caborije netōjāñurō
cabūgoroa apeye ti macā macāājērē
cawapati eperericarā nipetiro ti macā
yasiro caūbusewāmuátīere īnarī
bopacooro otimacāgarāma. ¹⁰Bairo ti
macā roro caūyasirijere īña uwiri yua,
jōpūā tuacōāgarāma. Topua tuari atore
bairo īgarāma:

“īAde tame, roro bopacooro majū
Babilonia capairi macā ānatō
tāmūoña yua!

Catutuari macā caāniamiata macā
 roro majū āmerē tāmuoña yua.
 ‘Roro majū baigaro ti macā,’ mari
 caiētīpaure ti macā cayasipee
 etaya yua,” ī otiusagarāma.

¹¹Aperā nuniwapatari majā ati
 yepa macāāna cūā torea bairo ī
 yapapuagarāma. Bopacooro cabairijere
 īnarī ti macārē otimacāgarāma:

“Mari canuniñesēārījērē noa ūna
 wapatienama yua,” īrā, butiuro
 ti macā ānatōrē otiusagarāma.

¹²Na pūame atiere ti macārē nunirī
 wapatanucūñupā: Orose, āpōā platare,
 ūtā rupaaca caroa cabaurijeacarē, ūtā
 caroa cabotirije perlare,* jutiipāirī
 caroa majū lino mena qūēnorīqūērē,
 jutii cajūāpuarijere, jutii caroa
 esemenirījē, cajūārījē cūārē caāno
 cārōrē nuninucūñupā. Tunu bairoa
 yucu caroa cajutiñurījē cūārē caāno
 cārō nuninucūñupā. Tunu bairoa
 apeyera marfil* mena caroa majū
 paaqūēnorīqūērē, yucu caroa mena
 qūēnorīqūērē, ūtā bronze* mena
 qūēnorīqūērē, āpōā hierro mena
 qūēnorīqūērē, apeye ūtā marmol* na
 caīrījē mena na capaaqūēnorīqūē
 ūnie caāno cārōrē nuninucūñupā ti
 macāpūre. ¹³Tunu torea bairo nuni
 ñesēānucūñupā ūgarique cūārē:
 Ūgarique canela* cawāmecutiēre,
 ūgarique jāasurique cajutiñurījērē,
 apeye cajutiñurījē werea ūnie cūārē,
 o apeye caroa cajutiñurījē ūnie
 mirra* cūārē, tunu bairoa wāmagarā
 rupaa turique cajutiñurījē cūārē nuni
 ñesēānucūñupā. Bairi tunu etirique use
 ocore, ūgarique roarique ūsere, trigo*
 wetare, bairi trigo carupa rupaa cūārē
 nuni ñesēānucūñupā. Torea bairo nuni
 ñesēānucūñupā: Waibutoa caapeye
 ūmarā cūārē, wecua oveja nurīcārā
 cūārē, caballoa cūārē, caatūri rupaa
 caballoa na caūmarī rupaa cūārē nuni

ñesēānucūñupā. Bairi, tame, camasā
 paacoteri majā ūna cūārē moenarē
 bairo na wapatiepe ñesēānucūñupā.
 Tore bairo na canuniñesēā
 nucūmirīqūērē ti macārē dope bairo
 nunimasīētīgarāma yua.

¹⁴Bairo na, canunimasīētīparā ānirī
 ti macāpū canuni wapatamirīcārā yua,
 atore bairo ī otiusagarāma ti macāā
 ānatōrē:

“iAde tame, mujāā Babilonia
 macāāna mujāā yasimajūcoaya
 āmerē yua!

Yucu rīca caroa majū mujāā
 caugajesorijere bairo caroa
 mujāā cacūgomiataje cūā
 yasipeticoaya āmerē yua.
 Nipetiro paio cawapacutīe mujāā
 cawapatamiataje, bairi caroaro
 jesoroa mujāā cacūgoāniamiataje
 cūā yasipetimajūcoaya.

Tame, tie pūgani baunemoetigaro,”
 ī usagarāma, ti macā ānatō
 cayasiro īnarī yua.

¹⁵Bairi torea bairo na cacūgorijere
 canuniwapatarīcarā, o aperā ti
 macā jūgori paio cadinerocuna
 majū cajēnarīcārā cūā, jōpūā ti
 macā cayasiro īnarī oti usagarāma.
 Roro majū ti macā ānatōrē Dios
 cū caātīyasiorijere īñauwiri jōpūā
 bopacooro ti macā ānatōrē oti
 usagarāma. ¹⁶Bairo īgarāma:

“iAde tame, roro bopacooro majū
 capairi macā ānatō tāmuoña yua!
 Ti macā caroa macā majū nimiarpū.
 Carōmio, caroa jutii lino mena
 qūēnorīqūērē cajāñaruioere bairo
 caroa macā nimiarpū.
 Jutii cajūāpuarije, caroa cajūārījē
 cajāñaoerē bairo nimiarpū.
 Carōmio, caroa oro mena, perla*
 mena, bairi ūtā cabotiri rupaaca
 mena cawāmagaatacore bairo
 caroa macā nimiarpū ti macā.

¹⁷ Bairo caroa macā majū nimirōcūā, iāmerē yua, caāno tusaroa ti macā caānimitate capee cawapacutie mena jicārōā yasicoaya!” ĩ usagarāma, ti macā cayasiro ĩnarī yua.

Tunu bairoa nipetiro ria capairiya macāā cūmuu capaca cūmuu quetiuparā, aperā ria capairiya tūnirē riapu caāñesēārī majā, aperā ti cūmurē paacoteri majā cūā jōpūā tuari ĩna ānigarāma. Nipetiro riapu tocānacā rūmua tuari capaocōā ninucūrā roro cabairijere ĩnarī jōpūā ĩñajocōā nigarāma. ¹⁸Bairo ti macā ānatō caūrījē buserire ĩnarī, atore bairo ĩ awajagarāma: “¿Di macā, ape macā, caroa macā capairi macā majū to āñuparī? iDi macārē ĩ cōñamasiā mano!” ¹⁹Bairo ĩ yapapuari yua, na rapoa buirire ōwārē maapeogarāma. Būtioro bopacooro ti macā ānatōrē oti macāgarāma. Bairo ĩ otiawajagarāma:

“iAde tame, roro bopacooro majū capairi macā ānatō tāmūoña yua!

Ti macā jūgori nipetiro marīā riare cūmuu mena cañesēārā paio marī wapatanucūwū.

Ti macā caānie cawapa pacarije mena paio marī wapatanucūwū.

iĀmerē yua, caāno tusaroa, ‘Roro majū baigaro ti macā,’ marī caiētīpaure ti macā yasicoaya!” ĩ otiusagarāma, ti macā cayasiro ĩnarī yua, nī quetibujūwī ángel.

²⁰Bairo nī quetibujū yaparori bero, bairo ĩnemowī:

“Bairi mujāā, umurecōo macāāna, ti macā cayasiro jūgori āmerē useanirī āña.

Mujāā nipetiro Dios ya poa macāāna useanirī āña āmerē.

Mujāā, apóstolea* majā, bairi profeta* majā cūā useanirī āña.

Ti macā macāāna mujāārē roro na caātaje wapare āmerē Dios caroaro mujāā āmebojayami.

Bairi caroaro useanirī āña mujāā nipetiro yua, ti macārē cū cayasiro jūgori,” ĩwī ángel.

²¹Tocārōā yua, jicāū ángel catutuau majū buiaetari jicā ūtārē newāmūojowī. Ūtā oricare wāīarīcārē bairi tii caāniarē newāmūojowī. Tiare yua ria capairiyapu werocañua jori, atore bairo ĩwī:

“Tia ūtārē bairo ti macā capairi macā Babilonia ānatō riapu rocañua rujoecogaro.

Pugani baunemoetigaro yua.

²²Bairi yua ti macā átawāārīpu di rūmū ūno arpare* parique ūnie, tōrōā putirique ūnie o trompeta* mena putirique ūnie basa ocaro ocajoetigaro.

Tunu bairoa tocānacā wāme caroa ūnierē capaaqūēno ānimirīcārā cūā jicāū ūcū manigarāma.

Tunu bairoa ti macā macāāna ūtā tii na caorica wāīā ocajonucūrīqūē ūnie cūā tūgonemoa mano yua.

²³Tunu bairoa jicā ūno jīñaworica caūbusuworije ūnie cūā bauetigaro ti macārē.

Tunu bairoa na cawāmojiyari rūmū caāno na caboserūmū qūēnoawaja āninucūataje ūnie cūā ocajonemoetigaro.

Nipetiro ti macā macāāna na causeanimitateje manigararo yua.

Ti macā macāāna nuniwapatarī majā ati yepa macāāna catutuarā majū caānimirīcārā na caānimitacūārē, ti macā yasicoagaro.

Na puame roro majū camasārē na ĩtoepewā.

Ati yepa macāā poari nipetiro camasā poarire carorije na camasīrījē mena na ĩtoepewā.

Bairi ti macã macãanarê na
reyami Dios yua,” i buswĩ
ángel.

²⁴ Ti macã Babilonia macãana roro
majũ Dios yarã profeta majãrê, bairi
Dios ya poa macãana caãna cããrê
na pajãre ãninucũñupã. Nipetiro
ati yeparũre capajãecoricarã cããrê
Babilonia macãana jetoa tore bairo
roro na ásupa.

19 ¹ Cabero yu tũgoroyawu
capããrã umrecóoru busurique
tutuario mena na caicoajorijere. Atore
bairo i ocajowã:

“iMarĩ Quetiupaure cã marĩ
basapeoto! Marĩ Quetiupau
marĩrê canetõũ majũ niñami.
Marĩ Quetiupau Dios, nocãrõ
cañuũ nipetiro netõrõ catutuaũ
majũ niñami.

² Cã, Dios roque caãnorê bairo
cariapea jicãrõ tũni camasãrê
cañabesei niñami.

Bairi cariapea Babilonia macãrê
rocayami yua ãmerê.

Ti macã macãana roro majũ
na caãtiãnie mena ati yepa
macãana camasãrê na royetuwã.
Dios yarã paacoteri majãrê ti macã
macãana na capajããrerique
wapa ãmerê na ãmebojayami
Dios.”

³ To bero ñnemowã tunu:

“iMarĩ Quetiupaure cã marĩ
basapeoto!
Ti macã Babilonia macã cañĩrjê
buseri tocãnacã rũmu
busewãmucõã ninucũgaro,” i
busuocajowã umrecóoru.

⁴ Bairi yua, cabutoa camasĩrĩ majã
veinticuatro majũ caãna, bairi aperã
cacatirã seres* majã bapariãnacãũ
caãna cãã Diore butioro qũĩrowã.
Yeparu ñigãtu cũmuãti, cã caruiro
tronopũ* carui Diore butioro qũĩrowã.

Bairo qũĩrowã atore bairo ñwã:
“iBairoa to baiãto! iMarĩ Quetiupaure
cã marĩ basapeoto!” ñwã. ⁵ Bairo na
caĩrĩpaure yua busurique Dios cã
caruiro tronopũ caatíe atore bairo i
ocajowũ:

“iNipetiro mujãã, cawĩmarã, bairi
cabutoa cãã marĩ Pacu Diore cã
basapeoya!

Nipetiro mujãã cãrê caĩroarã,
cãrê canucũbugori majã
cã basapeoya,” i ocajowũ
busurique.

La fiesta de las bodas del Cordero

⁶ To bero yu tũgonemowũ tunu
capããrã camasã busurique paio mena
na cabusuocajorore bairo caĩrĩjêrê.
Poero paio cabusuocajorore bairo
busuwu. Wupo parique paio tutuario
mena cabusurijere bairo tutuario
caocajorãrê yu tũgowu. Bairo i
ocajowã:

“iMarĩ Quetiupaure cã marĩ
basapeoto!
Ãmerê marĩ Quetiupau Dios ñe
ũnie carusaecu catutuaũ majũ
cã carotimasĩjũgoroi cã marĩ
basapeoto.

⁷ Cordero* ya bose rũmu merê
etacoaya.

Cã yarã cã ya poa macãana mena
cã caãnipa rũmu etacoaya.
Jicãũ caũmu cã cawãmojiyari
rũmurê bairo bose rũmu
etacoaya yua.

Cã numo caãnipaore bairo
Cordero yarã caroaro qũĩnoyurã
ãtiyama.

Bairi ãmerê marĩ useanito.
Marĩ yeripũ tũgoña useanirĩ cã
marĩ ñroãto.

⁸ Jicãũ numorê bairo caãna Cordero
yarã pũame caroa jutii lino
mena qũĩnorĩqũẽ, caũgueri

manie, caasiyarijere jāñarā
ātiyama.

Bairina, tie jutii caroa majū
lino mena qūēnorīqūē pñame
Dios yarā caroarā caāna roro
caáperā na caānajē cutiere
īcōñarō baiya,” ī busuocajowā
мнѣrecóopн.

⁹To bero ñiwī tunu ángel: “Atie
Dios cū caírījērē woatuya: ‘Useanirī
na āmarō noa ūna Cordero cū
cawāmojiyari bose rūmñ caāno
na capijoricarā pñame,’” ñiwī.
Tunu ñinemowī ángel: “Atie mñ
cawoatujeataje cariapea Dios cū
cabusurije majū ñiña,” ñiwī.

¹⁰Bairo cū caírō, yñ pñame yñ rūpo
patuuri mena yñ etanumuwū ángel*
rūpori tñpñ, qūīroagu yua. Bairo yñ
caáto ñnarī, bairo ñiwī: “Tame, yñre
tore bairo ápericōāña. Yñ cūā mñrēā
bairo caácū Dios yau cū paabojari
majōcñ yñ āñiña. Mñ yarā aperā Jesús
yaye queti cū caquetibñjucūrīqūērē
cajānaenarē bairo yñ cūā Dios
paabojari majōcñ yñ āñiña. Bairi yñre
īroaticōāña. Dios roquere tore bairo
qūīroaya,” ñi quetibñjūwī ángel.

Tie Jesús cū caquetibñjucūrīqūē
pñame caroaro jīcārō tñni profeta*
majā Dios yarā na quetibñjū masīō
joroque caátie ñiña.

El jinete del caballo blanco

¹¹Cabero мнѣrecóo capāñucāetarore
ñiñajowñ. Bairo мнѣrecóopн
capāñucāetaro yua, jīcāñ caballo
caboti majū, cū bui capesañ camasocñ
mena baujaetanucāwī. Cū, caballo
caboti bui capesañ pñame atore bairo
wāmecñmi: “Cū Caírōrēā Bairo Jīcārō
Tñni Caácñ, Caānorē Bairo Cariape
Caácñ,” wāmecñmi, pñga wāme.
Caroaro cariape carotimasī cariapea
cū wapana cūārē caāmeoqūēmasī

ānirī tore bairo wāmecñmi. ¹²Cū,
caballo bui capesañ caapee pñame
peero caūwiritirije cārō paio asiyawñ.
Cū rūpoa buipñre capee quetiupañ
cū capesarije ūnie coronarē* pesawī.
Tunu bairoa jīcā wāme woaturique
camasā manierē cūgowī. Cū jeto tie
woaturiquere masīwī. ¹³Tunu bairoa
jutiuro rīpñ catuatore jāñawī. Cū
wāme yua atore bairo woaturique
āmñ: “Dios Yaye Quetire Caquetibñjūri
Majōcñ” wāmecñmi. ¹⁴Cū berore cū
usawā pajārī majā мнѣrecóo macāāna.
Jutii caroa cañgueri manie lino mena
qūēnorīqūē cabotirije majūrē jāñawā.
Na cūā caballoa cabotirā bui pesari
cū usawā. ¹⁵Cū riseropñ ñosērīcāpāi
caoripāi majūrē cūgowī. Tipāi mena
ati yepa macāāna camasā poarire cū
cacāmītipapāi āmñ. Tipāi cacūgonñ
ānirī tutuaro jīcārō tñni rotimasī
āñigñmi. Use ocore ripe jei, cū rūpori
mena tutuaro pea abori caácñre
bairo tutuaro na átiri na ññabesegñmi
camasārē. Roro majū na átigñmi.
Aperārē use oco carorije nimarē bairo
caānierē na etio joroque caácñre bairo
roro na átipacogñmi. Dios ñipetiro
carotimasī ñe ūnie carusaecñ asiari
tore bairo cū caátitrotirijere na etio
joroque átigñmi. ¹⁶Cū, caballo caboti
bui capesañ pñame jutiuro cayoaro cū
cajāñarō, cū isepñto buire atore bairo
woaturique cūgowī: QUETIUPARĀ
CAĀNA QUETIUPAŦ MAJŪ NIŃAMI,
QUETIUPARĀ REYES QUETIUPAŦ
REY MAJŪ NIŃAMI, ī woarique
tusawñ cū isepñto buire.

¹⁷Tie bero ñiñaroyawñ tunu jīcāñ
ángel muipñ мнѣrecóo macāācū tñpñ
canucūrē. Cū pñame busurique
tutuaro mena ñipetiro aa majā ūna
carii caugarā cawurārē na awaja
piineñojowī. Bairo na īwī: “īTiaya,
neñarasā mñjāā cūā! Dios paio

cū caugarique pajīārījērē ugarasá.
¹⁸Quetiuparā reyes, bairi pajīārī
 majā quetiuparā riire ugarasá. Tunu
 bairoa caūmua catutuarā rii, caballo
 rii, bairi caballo bui capesamiatana
 rii cūārē ugarasá. Nipetiro Dios cū
 careparā riire ugarasá. Paacoteri majā,
 bairi na quetiuparā, cawīmarā cabūtoa
 cūā nipetiro riire ugarasá,” na ī
 piineñojowī ángel cawurā ugari majārē.
¹⁹Bairo cū caīrō bero yua, ñiñajowu.
 Tame, moecū monstruo,* bairi
 quetiuparā reyes ati yepa macāāna
 cūā na ūmua pajīārī majā mena
 neñarā baiwā, pajīagarā. Caballo
 caboti bui capesau, cū ūmua pajīārī
 majā mena caācūrē cū āmeo qūēgarā,
 neñarā baiwā. ²⁰Bairo na caneñarō
 yua, caballo caboti bui capesau
 pūame moena pūgarārē na ñewī.
 Monstruo, bairi apeī cū yau profeta
 mee caācū caītopai mena na ñewī. Mai,
 cū, profeta caītopai pūame caīñaña
 manie caacuorije ūnierē monstruo
 cū caīñajoropu camasārē caāti īñorīcū
 āmi. Tie cū caāti īñomasīrījē mena, cū,
 caītopai pūame camasārē caītoepericu
 āmi. Bairo na ītori yua, monstruo ya
 wāmerē na riapoa, o na wāmoru na
 cawoaturotiricu āmi. Tunu bairoa
 cū caātijēño īñomasīrījē jūgori cū
 monstruore bairo cabauu na cawericu
 cūārē na īroao joroque caātacu āmi.
 Bairi yua, monstruo cū caītopai mena
 pūgarāpūrea na ñerī peero capairira
 caūrōpu na weenerocañuacōā jowī
 caballo caboti bui capesau pūame yua.
 Cacatirārēā utabucurare bairo azufre*
 mena asuyaro caūrīrapu na recōāwī
 yua. ²¹Bairo narē na reyparorī
 bero yua, aperā, na ānana mena
 caneñamiatana pūamerā caballo caboti
 bui capesau cū riseropū cawitiripāi
 yise mena na pajīārepeyocōāwī. Bairo
 cū capajīārērā camasā rii ānajērē

yua nipetiro ugari majā cawurā
 ugarepeyocōāwā. Aa ūna, yucaā ūna
 na rii ānajērē ugarepeyocōāwā yua.

Los mil años

20 ¹Bairo cabairijere yu caīñarō
 bero, ñiñajowu tunu apeī
 ángel* ūmurecōopu caruiacūre. Ope
 caūcūārī opere pāāricārō llavere
 cūgori ruiamí. Āpōāwē jiyaricawē
 cadena cūārē cū wāmoru nerī ruiamí.
²Tiwē cū cacūgoriwē cadenawē
 mena dragōrē* cū jiyawī. Moecū āña
 caroagoū cabucu caāñijūgoatācu wātī,
 o Satanás cawāmecucure cū jiyawī yua
 ángel. Yoaro mil cūmaarī cārō majū cū
 jiyacūrocau āmi, camasārē tocānacā
 yūtea cū caītoetiparore bairo ī. ³Bairo
 cū jiyari bero yua, ope caūcūārī operu
 cū rocajājocōāwī. Bairo cū rocajājori
 ti ope jopere nebiatucōāwī. Nebiaturi
 bero, ti jopere apeye ūnie mena jūgoo
 biatucōāwī usuro majū yua. Mil
 cūmaarī cārō majū mai yuari yūtea
 ati yepa macāāna camasā poarire
 cū caītoetiparore bairo ī, tore bairo
 cū āmi. Bairo mil cūmaarī canetōrō
 bero majū yua, cū pāāwiogumi
 tunu. Bairo cū pāāwiomicūā, yuari
 yūtea cū ānirotietigumi. Yoaro mee cū
 rocamajūcōāgumi.

⁴Ñiñanemoroyawu tunu trono*
 ruirique capee caānierē. Tie ruiriquepu
 caruirā cūārē na ñiñaroyawu. Na
 pūame camasīrī majā, camasārē
 īñabese masīrīqūērē caupaātana
 carotimasīrā āma. Tunu bairoa
 ñiñaroyawu Jesús yaye queti jūgori
 aperā na carūpoa patarericarā
 yerī ānajērē. Jesús yaye queti bairi
 Dios yaye caroa quetire caroaro na
 catūgousarije jūgori na capajīārerīcarā
 ānana yerire ñiñawū. Na ānana pūame
 monstruo,* bairi cūrē bai cabauu
 na cawericu cūārē caīroetana āma.

Tunu bairoa cū monstuo wāmerē na riapoapu o na wāmoru cūārē cawoatucoetana āma. Na puame na capajīārīcārā nimirācūā, Dios cū cacatioricārā majū āma. Na cūā Jesucristo mena mil cūmaarī majū camasārē carotiāni masīparā āma. ⁵Mai, aperā Cristo* yarā cariaricārā caānarē na catioemi Dios. Mil cūmaarī canetōrō bero roquere nipetiro na cationemogūmi yua Dios. Mai, na puame Cristo yarā, Dios cū cacatiojūgorā majū āna baiwā. ⁶iBairi useanirī na āmarō noa ūna Dios cū cacatio jūgoripaure cacatioecoricārā yua! Bairina merē Dios ya poa macāāna mena macāāna caāniparā majū tuagarāma. Bairi useanirī na āmarō. Merē yua na puame puḡani cārō carianemoetiparā tuacōāgarāma. Puḡani caria nemorārē bairo baietigarāma. Dios yarā sacerdotēa* majū roque tuagarāma. Cristo yarā sacerdotēare bairo caāna majū tuagarāma yua. Bairo catuarā ānirī Cristo mena jīcārō, mil cūmaarī majū camasārē na quetiuparārē bairo na rotimasī ānigarāma.

Derrota del diablo

⁷Bairo mil cūmaarī canetōtatato bero, Satanás* wātī puame preso joricu caāniatacu preso wiyocogūmi. Ti ope caūcūārī operu caāniatacu pāāwiyocogūmi tunu. ⁸Bairo ti operu caāniatacu witiētari, ati yepa macāāna nipetiropu caāna camasā poarire na ītoñesēāūāgūmi. Gog* apeī Magog cawāmecūna cūārē na ītoūāgūmi. Na yarā pajīārī majā mena neñarī pajīāgarā na coteāto ī, tore bairo na ītoūāgūmi. Gog apeī Magog yarā pajīārī majā puame capāārā majū nigarāma. Ria capairiya paputiro macāājē paa tūni majū capāārā nigarāma.

⁹Bairi na, nipetiro yua, ati yepa jesanūcā petiropu ēñota āmejoregarāma. Dios ya poa macāāna na caānipaurire ēñotagarāma. Dios ya macā cū camairī macārē ēñotamigarāma. Bairo na caēñota āmejoremiatacūārē, Dios puame ūmḡecōo macāa peero mena na űojoere peyocōāgūmi. Jīcāū ūcū rūsaricarō mano na joerepeyocōāgūmi wātī Satanás cū caītoatanarē yua. ¹⁰Bairo narē caītomiatacu wātī puame yua ūtabucra azufre* mena caūrīrapu rocañuaecogūmi. Monstuo apeī caītopai profeta* mena na cū caweneroca űuajoricaropua cū cūārē cū rocagūmi Dios. Tira caūrīrapua yua tocānacā rūmua, űamii caāno cārō bopacooro tāmuocōā ninucūgarāma. Di rūmu ūno yerijāetigarāma.

El juicio ante el gran trono blanco

¹¹Cabero űiñajowu tunu ruiricarō trono capairore. Quetiupau cū caruiro cabotirore űiñajowu. To ruiricarore carui cūārē cū űiñajowu. Bairo topu carui riape cū caīñarōa yua, ati yepa bairi ūmḡecōo cūā peticoapu. Caāno tusarōa yua yasimajūcoapu. Puḡani noo űnopu baunemoepū. ¹²Bairo cabairo yua, tocārōā űiñaroyawu cariaricārā ānanarē. Quetiuparā rotiri majā caānimajūrā, aperā paacoteri majā ūmḡarē bairo caāna cūārē na űiñaroyawu. Quetiupau cū caruiro trono riapere nucūwā. Bairo na canucūrō papera tutiirire pāāwī Quetiupau puame yua. Ape tuti cacaticōāniparā Dios yarā na caāno cārō na wāmerīrē cū cawoaturica tuti cūārē pāāwī. Bairo ti tutiirire pāārī bero yua, ti tutiiripu na caātaje woaturique nipetirijere īñacōñarī na īñabesewī. Dope bairo caroaro na caātajere, o roro na caātaje cūārē

jīcārō tñnia na ññabesewī nipetiro cariaricarā ññanarē yua. ¹³Bairi ria capairiyapũ oco mena jũgori cariaricarā cũã catiri topũ ãma. Ati yepa jesaropũ cañnimirīcārã cũã merē catiri topũ ãma. Bairi ria cariaricarã, aperã ati yeparũ cariaricarã cũã nipetiro topũ jeto nicõñapeticõãwã. Na, nipetirore Quetiupau pũame dope bairo caroaro na caátajere, o roro na caátaje cũãrē jīcārō tñnia na ññacõñarī na ññabesewī. ¹⁴Cabero riaricaro cawãmecutore, bairi cariaricarã na caãno cũãrē azufre mena caũrīrapũ recõãwī Dios. Pũgani cãrō marī cariaetiparore bairo ī, peeropũ recõãwī yua. Bairi ti peeropũ caánã pũame cacatitunurīcārã nimirãcũã, pũgani carianemorãrē bairo baiwã. Jīcãni riari bero, tunu roro popiye rianemorīcãrō ãmũ ti peero. ¹⁵To azufre mena caũrīrapũ cacatiñniparã wãmerē woaturica tutipũ cawãmetusaena pũamerē na reñuajocõãwī Dios. Topũ tocãnacã rũmũa popiye bopacooro tãmuocõã ninucũgarãma.

El cielo nuevo y la tierra nueva

21 ¹Bairo tie cabaipetietaro bero, ñññawũ yua cawãma umũrecóore. Tunu bairoa yepa cũãrē cawãma yepa majũrē ñññawũ. Caññijũgorica umũrecóo, bairi caññijũgomirīcã yepa cũã cayasipetiátato bero ãmũ. Ria capairiya, ria pũto cũã yasicoapũ. Bairi tie caññijũgomirīqũẽ cabũcu umũrecóo cabũcu yepa cũã tocãrõã mamũ yua. ²Tunu bairoa ñññaroyawũ macã caroa macã majũrē. Ti macã pũame cawãma macã Jerusalén ãmũ. Dios cũ caññajoro umũrecóopũ caruiatfata macã majũ ãmũ. Caroarõ qũẽnoyu peyocõãrīcã macã ãmũ. Jīcãõ carõmio cõ manapũ caññipãre caroa jutii jãñarī cõ

cacoterore bairo caroa macã majũ ãmũ. ³Tocãrõã yũ tũgowũ tutuaro busurique quetiupau cũ caruiro tronopũ* caatĩere. Atore bairo ijoroyawũ busurique: “Ãmerē Dios camasã mena ñññami. Na mena tocãnacã rũmũa nicõã ninucũgumi. Na, camasã, cũ yarã cũ ya poa macããna nigarãma. Cũ, Dios, cũ majũã na Quetiupau Dios nigumi. ⁴Cũ, Dios pũame nipetiro na caapee ocore paaregumi. Bairi yua, narē di rũmũ riarique manigaro. Bopacooro bairique, otirique cũã manigaro. Roro pũñirõ tũgoñarīqũẽ ñnie cũã manigaro yua. Cãjũgoyepũ nipetiro wãme roro bairique caññimirīqũẽ peticoapũ. Bairi roro tãmuorīqũẽ manigaro yua,” ī ocajowũ busurique.

⁵Bairo caĩocajoro bero, tronopũ carui pũame atore bairo ĩwī: “Yua, nipetiro caññimirīqũẽrē cawãma jeto yũ átīwasoaya,” ĩwī. Bairo ī yaparori, ññemowī tunu: “Yũ caĩrījē cariaepa cabairije majũ ññña. Yũ caĩroarea bairo cabaĩpee majũ ññña. Bairi yũ caĩrījērē woatuya,” ĩwī.

⁶Bairo ĩrī bero, yũ pũamerē ññwī: “Merē nipetiro yũ átīpeyo yaparoetaya. Yua, Alfa* bairi Omegare bairo caãcũ yũ ãñña. Caññijũgoripãpũca caññijũgoatãcu carotimasĩ yũ ãñña. Tunu bairoa yua yũ ãñña nipetiro ati umũrecóo macããjē to petio joroque caátipau. Bairi ññeme jipiricarore bairo yũre cabonetõrãrē oco caroa caticõãñajē majũrē na yũ jogũ. Wapa jēñirīcãrõ mano na yũ jogũ. ⁷Bairi ni ũcũ carorije átajere canetõñucãũrē tie caroa cũ cacaticõã ninucũpeere cũ yũ jogũ. Bairo cũ jori yua, cũ Quetiupau Dios yũ ãññũ. Cũ pũame yũ macũrē bairo caãcũ nigumi. ⁸Aperã cañuena roquere azufre* mena caũrīrapũ na yũ recõãgu: Aperãrē uwirã yũre caĩroajãnapairã, yũ yaye quetire carii

catūgoena roque peeropu ágarāma. Tunu bairoa caasiapairā, camasārē pajīārī majā, roro aperā na rupau mena caátiepepairā, carorije cūmuañe ũnierē caátianipairā, bairi wericarārē caīroapairā, caītopairā cūā nipetiro azufre mena caūrīrapu ágarāma. Topu na ũna carorārē na yu recōāgu. Topure áná yua, pūganī cārō carianemorōrē bairo roro tāmuo āninucūgarāma,” űi quetibūjuwī Dios.

La nueva Jerusalén

⁹Bairo Dios yu cū caīquetibūjuro bero, ángel* jīcāu yu tūpu etawī. Jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacāu jīcā wāmo peti pūga pēnirō cānacā wāme riariquere caátitusaátana ángelea mena macācācū āmi. Cū pūame yutu etari yua, bairo űiwī: “Tiaya yu mena mai. Cordero* nūmo caānipaore mu űiñopa,” űiwī. ¹⁰Bairo cū caīrō, Espírītu Santo yu cū camasiōrījē jūgori qūēguerīcarore bairo yu caīñarōpu yu caīñaata yua, capairi būro ũtā buro, caūmuarī buropu yu necoámī ángel. Topu capairi macā Jerusalén macā caroa macā majūrē űiñowī. Dios cū caīñajoro, ũmurecōopu caruatiátata macā caroa macā majū āmu. ¹¹Ti macā pūame Dios cū caasiyarīje mena butīoro majū asiyabatowu. Caroa ũtācā caasiyarica cawapapacāricare bairo asiyawu. ũtā jasje cawāmecutia caasiyarore bairo asiyawu. Tunu bairoa ēñoorō űña āmewiyoricarore bairo caroaro tusuri macā majū āmu. ¹²Tunu bairoa ti macārē ēñotarica tūriro cūā paio ũmuarī tūriro āmu. Ti macā rupa macārēā ēñota āmejorerīcaro āmu. To ēñotarīcaro pūame pūga wāmo petiro rūpore pūga pēnirō cānacā jopee majū jopeerīcupu. Ti jopeerīre tocānacā jopepūrea jīcāu jeto ángelea majā cotewā. Tunu bairoa tocānacā

jopepūrea Israel yepa macāāna pūga wāmo petiro rūpore pūga pēnirō cānacā poa caāna caānijūgorīcarā wāmerī tusawu. Jīcāu wāme jeto jīcā jopere woaturīque tusawu. ¹³Bairi yua, atore bairo jopeerī weerīque āmu: Muīpu cū cawāmuatōre itia jope āmu. Muīpu cū carocajārī tua cūārē itia jope āmu. Cawarua jope cūārē itia jope āmu. Bairi ape nūgōā warua jope cūārē itia jopea āmu. ¹⁴Tunu bairoa ti macā ēñotarica tūrirore cajūgo tutuarīpaurīre pūga wāmo peti rūpore pūga pēnirō cānacā jeto ũtāpāīrī cūjūgorīque āmu. Tipāīrīpūre pūga wāmo peti rūpore pūga pēnirō cānacāu jāā, Cordero yarā, cū cabesericarā apóstolea* majā wāme tusawu.

¹⁵Mai, yure caquetibūju ángel pūame jīcāu cōñarīcū oro mena qūēñorīcārē cūgowī. Tii cōñarīcū mena ti macārē cōñagu āmi. Ti macā jopeerī, ti macā ēñotarica tūriro cūārē cōñagu āmi. ¹⁶Ti macā baparīcānacā nūgōāpua jīcārō tūni esari macā āmu. Bairi cayoaro cūā, caesaro cūā jīcārō tūnia yowū. Bairi yua, ángel pūame tii cōñarīcū mena cōñawī ti macārē. Bairi dos mil doscientos kilómetros* cārō yoaro majū cōñawī. Bairi ti macā cayoaro ti macā caūmuarō, ti macā caesaro cūā jīcārō tūni jeto yoaro cōñawī ángel. ¹⁷Ti macārē cōñarī bero, ti macārē ēñota āmejorerica tūriro cūārē cōñawī. Camasā ati yepa macāāna cōñarīcā wāmei cōñawī. Bairi tore bairo cū cacōñata yua, sesenta y cinco metros cārō majū ũmuarō āmu ti macā ēñotarīcaro.

¹⁸Bairi tunu ti macā ēñota āmejorerīcaro pūame ũtā caroa jasje cawāmecutīe mena qūēñorīcārō āmu. Ti macā pūame caroa majū oro mena qūēñorīcā macā āmu. Caroaro majū ũgueri mano ēñoorōrē bairo űña

āmewiyorica macā ām̄. Caroa macā majū ām̄. ¹⁹⁻²⁰Bairi tunu ti macā ēñotarica turirore cajugotutuarije ūtā caroa majū mena na cacūjūgorique ām̄. Tocānacā wāmerpua ūtā rupaa cawapacutie mena wāmagorique ām̄ tipaurire. Atie ūnie caroa ūtā cawapacutie mena wāmagorique ām̄:

Caānijūgoro ti macā ēñotaricarore cajugotutuario jaspe mena qūēnorīcārō ām̄.

Cabero macāātō cajugotutuario zafiro mena qūēnorīcārō ām̄.

Pūgaro bero macāātō ágata cawāmecutie mena qūēnorīcārō ām̄.

Itiario bero macāātō esmeralda cawāmecutie mena qūēnorīcārō ām̄.

Baparicānacārō bero macāātō ónice cawāmecutie mena qūēnorīcārō ām̄.

Jīcā wāmo peti bero macāātō cornalina cawāmecutie mena qūēnorīcārō ām̄.

Jīcā wāmo peti jīcā pēnirō bero macāātō crisólito mena qūēnorīcārō ām̄.

Jīcā wāmo peti pūga pēnirō bero macāātō berilo cawāmecutie mena qūēnorīcārō ām̄.

Jīcā wāmo peti tia pēnirō bero macāātō topacio cawāmecutie mena qūēnorīcārō ām̄.

Jīcā wāmo peti baparicānacā pēnirō bero macāātō crisoprasa mena qūēnorīcārō ām̄.

Pūga wāmo cārō peti bero macāātō jacinto mena qūēnorīcārō ām̄.

Bairi yua, catusaro cūā amatista cawāmecutie ūtā mena qūēnorīcārō ām̄.

Tore bairo tie wāme ūtā mena ti macā ēñotaricarō catutuapee pūga

wāmo peti rūpore pūga pēnirō cānacāpau caānierē qūēnojūgoricarō ām̄. ²¹Tunu bairoa pūga wāmo peti rūpore pūga pēnirō cānacā jopeeri majū caānie cūā ūtā cawapapacarije perla* cawāmecutie mena qūēnorīcā jopeeri ām̄. Tocānacā joperp̄rea tie ūtā perla jīcā mena qūēnorīcā jopeeri ām̄. Bairi tunu ti macā átáwā caānimajūrīwā cūā caroa majū caasiyarije oro majū mena qūēnorīcāwā ām̄. Caroaro majū ūgueri mano ēñoorōrē bairo īña āmewiyoricawā ām̄.

²²Apeyera tunu ti macāp̄re Dios yapau ūno santuario* mam̄ yua. Merē Quetiupau Dios ñe ūnie carusaecu catutuau cū caāno ām̄. Bairi top̄re santuario mam̄. Dios catutuau ñe ūnie carusaecu, cū macū Cordero mena santuariore bairo caāna merē ānicōāwā top̄re. ²³Bairi tunu ti macā ñe ūnie rusaep̄. Muip̄ ̄m̄reco macāācū, o ñami macāācū ūcū cūā ti macārē cū cajīñabusuwopee mam̄. Merē Dios cū caasiyaborije mena jūgori ti macā caroaro jīcārō tāni busuwopeticōāwā. Tunu bairoa cū macū Cordero cūā jīñaworicare bairo caācū ti macārē cajīñawonemō majū āmi. ²⁴Bairi nipetiro camasā poari caāno cārō ti ̄m̄reco macāāna camasā Dios yarā cū caasiyaborije mena jūgori ānimasigarāma. Tunu bairoa nipetiro ti yepa macāāna quetiuparā reyes ti macāp̄ cawapacutie na cacūgorije nipetirijere cū nunigarāma Diore. ²⁵Tunu bairoa ti macā jopeeri cūā di rūm̄ ūno bia manigaro. Pāārīqūē jeto nicōā ninucūgaro tocānacā rūm̄p̄ua. Ñami roque manigaro ti macārē yua. ²⁶Bairi atī yepa macāāna cūā nipetiro caroa majū na cacūgomiřīqūē cawapacutiere ti macāp̄ nunirāgarāma. Diore

cū jogarāma. ²⁷Dise ũnie carorije macāājē roque peeto ũno ti macāpure jāāmasiētīgaro. Tunu bairoa ni ũcū āmerē Dios cū cateerije ũnierē caācu cūā jāāmasiētīgumi. Caītopai, ītoriquere caātipai cūā jāāmasiētīgumi. Dios yarā caāna cacatiānīparā wāmerē woaturica tutipū cawoatuecoricarā jeto ti macārē jāāmasīgarāma. Ti tuti Cordero ya tutipū cawoatuecoricarā jeto jāāmasīgarāma yua ti macārē.

22 ¹Bairo tiere yū caīnapetiro bero yua, jīcāū āngel* nīñowī ria caugueri maniya majūrē. Tiya oco pūame catiānājē majūrē cajoriya āmu. Ēñoorōrē bairo caroaro majū īña āmewiyoricaya caroa oco tusuriya āmu. Bairi tiya, Quetiupau Dios bairi Cordero* mena na caruiro trono* rocare niwitiwū. ²Tunu bairoa ti macā átāwā caānimajūrīwā recomacārē tiya āmu. Bairi tiwā recomacārē, ria tūni puga nūgōā tūpū cūārē yucu putinucūwū. Tii pūame catiānājē majūrē cajoricu āmu. Jīcāū muipū bero jeto carīca cutinucūrīcū āmu. Bairo īgu nīña: Jīcā cūmarē puga wāmo peti rāpore puga pēnirō cānacāni jeto carīcacatūi āmu. Bairi tii pūū cūā ati yepa macāāna camasā poarire na catiomasīrīqūē āmu. ³Bairi tunu ti macāpure carorije átīcūrīcārōrē bairo caānie manigarō. Ti macāpu Dios, bairi cū macū Cordero mena na caruiro cūā topua nigarō. Bairi cū yarā cū canetōrīcārā cūtu macāānarē bairo caāna jeto qūīroagarāma. ⁴Na pūame carīapea Diore qūīnamajūcōāgarāma. Tunu bairoa na riape buire tocānacāpūna Dios ya wāmerē na riapoarū woaturicarā nigarāma. ⁵Ti macāpure nāmī manigarō yua. Bairi ti macārē caāna jīñaworīque ũnie, o muipū nūmureco macāācū ũcū cū cajīñaworīje ũnie cūārē

boetigarāma. Quetiupau majū caācū Dios pūame roque narē jīñawogūmi. Cū caasiyabatorije mena na jīñawogūmi yua. Bairo topū āna yua, na pūame Dios mena tocānacā rūmua nicōā ninucūgarāma. Na cūā rotimasīcōā ninucūgarāma tocānacā rūmua yua.

La venida de Jesucristo está cerca

⁶Cabero āngel nīwī: “Atie yū caīrīje carīapea cabairije majū nīña. Yū caīrōrēā bairo carīapea cabaīpee majū nīña. Quetiupau Dios, cū yarā profeta* majārē caroaro jīcārō tūni cū yaye quetire na quetibūju masīō joroque na caātinucūūna mū tūpū yū joami. Cū yarā caāna, cū yaye quetire caquetibūju āninucūrā tāmūrīā cabaīpee, cū caātipeeere na camasīparore bairo ī, yū quetibūju rotījoami,” nīwī āngel.

⁷Tocārōā Jesús pūame atore bairo ī ocajowī: “Tūgopeoya mujāā. iPetoaca rusaya mujāā tūpū yū caātiparo! Yoaro mee yū atīgu mujāā tūpū. Bairi useanirī cū āmarō ni ũcū caroa queti yū caquetibūju jūgoyeticūrījērē carī catūgoū. iCariapea cabaīpeeere yū caquetibūjucūrījē ati tutipū woaturiquere carī catūgoū useanirī cū āmarō!” ī ocajowī Jesús.

⁸Bairi yua, Juan, atie cabaīpeeere yū majūpua nīñawū. Nipetirije atie cū caīrījērē yū majūpua yū tūgowū. Bairo atiere tūgo, īña, átiri bero tiere yūre caīñoatacu āngel rāpori tūpū yua yū etanumuwū, qūīroagu. ⁹Bairo yū caāto īñarī, bairo nīwī āngel: “Tame, tore bairo yūre āpericōāña. Yū cūā mūrēā bairo caācū Dios yau cū paabojari majōcu yū āñiña. Tunu bairoa mū yarā aperā profeta majā Jesús yaye queti cū caquetibūjucūrīqūērē cajānaenarē bairo yū cūā Dios paabojari majōcu yū āñiña. Nipetiro ati tuti woaturique

cañierē carii catūgousarērē bairo caācū yu āniña yu cūā. Bairi yure īroaeticōāña. Dios roquere tore bairo qūīroaya,” ī quetibujuwī āngel.

¹⁰Bairo ñi quetibuju yaparori bero, ñinemowī tunu: “Atie caroa queti cabaieere yasioropu mu cūēpā. Tie ati tutipū mu cawoaturijere yasioropu mu cūēpā. Nipetiro camasārē na mu quetibujunetōwā tie queti yoaro mee cabaieere. Merē cōñamajūcōāña ti tutipū caīquetibujurore bairo cabaipetietapa rūmu yua. ¹¹īTame, merē cōñamajūcōāña! Bairi carōu carorije caācu, carorijerea cū ātiacuāto. Carōu cañuetie majūrē caācu cūā bairoa cū ātiacuāto. Apei caroa macāājērē caātiāninucūū roque nemojāñurō caroare cū ātinemoāto. Tunu bairoa, ‘Dios yau majū yu āniñu,’ caīricū cūā tocānacā rūmua nemojāñurō Dios cū caborore bairo cū āticōā ninucūāmarō,” ñiwī āngel.

¹²Bairo āngel yu cū caīquetibujuro, Jesús puame bairo īroyawī: “īTūgopeoya mujāā! Yoaro mee yu atīgu mujāā tūpu. Caroaro mujāā caātiānajē wapa caroa mujāā yu cajopeerē yu jeatīmajūcōāgu. Tocānacāñpūrea caroa wāme o rori wāme mujāā caātajere īñacōñarī bero, yu cajopee wapare yu jeatīmajūcōāgu. ¹³Yua, Alfa,* bairi Omegare bairo caācū yu āniña. Caāñijūgoripaupu caāñijūgoatācu carotimasī yu āniña. Tunu bairoa yua, yu āniña nipetiro ati ūmurecōo macāājē to petio joroque caātipau,” ī ocajowī Jesús ūmurecōopu.

¹⁴Bairi useanirī na āmarō noa ūna carorijere āperā caāna. Na jutiire cosewerī ūgeri mánarē bairo caāna carorije cawapa cūgoena useanirī na āmarō. Na ūna roque yucu, Dios yau catiricu macāājērē cabócamasīparā

nigarāma. Tunu bairoa Dios ya macā cawāma macārē jāāmasīgarāma.

¹⁵Aperā carorā catūgoñamasiēna roque ti macārē jāāmasiētigarāma. Ti macā jūgoyepua tucōāgarāma. Carorije cūmuañe ūnierē, na rupau caborore bairo caātiepepairā, camasārē capajīāpairā, wericarārē caīroapairā, ītopairiquere caborā ānirī tie jetore caātiāninucūpairā cūā ti macārē jāāmasiētigarāma.

¹⁶Bairo tunu yu tūgonemowū: “Yu, Jesús, mu tūpu cū yu joapu āngel yu yaure. Nipetirijere yu caquetibuju rotijorijere ñubueri majā poaire na mu caquetibujunetōōparore bairo ī, cū yu joapu mu tūpu āngel yu yaure. Yua, David ānacū pārāmi caānitusau yu āniña. Yua, cabusuatīpau caāno butioro caasiyau, busuri ñocōrē bairo caācū yu āniña,” īwī Jesús.

¹⁷Bairo cū caīrō bero, Espīritu Santo, bairi Corderore catūgousarā Dios yarā cūā bairo īwā: “īTāmurī tiaya jāā tūpu!” īwā. Bairi aperā noa ūna atie cū caīrijērē cariape catūgorā, “īTāmurī tiaya jāā tūpu!” qūñna mujāā cūā. Neme jipiricarore bairo noa ūna butioro Diore caborārē caroa caticōānajē majūrē na jogumi. Na carorije wapare na netōōgumi. peeto ūno wapa jēnirīcārō mano na jogumi catirique majūrē.

¹⁸Bairi mujāā, atie caroa queti cabaiepe ati tuti yu cawoaturijere caroaro majū tūgousaya. Caroaro jīcārō tūni majū āsa. Bairi mujāārē ñiña: Ni ūcū ricaati ati tuti caīrō netōjāñurō buipearo cū caquetibujunetōata, Dios roro netōrō cū ātigumi. Ati tutipū roro camasārē cū caātipeerē caquetibujuro netōjāñurō nemorō roro cū ātipacogumi. ¹⁹Tunu bairoa ni ūcū ati tuti caquetibujurije

caroa queti cabaipeere peeto
 ñnorẽ boetiri cū cayasioata, yucũ
 catirique macãjêrẽ cajoricũ rícare cū
 ɣgarotietigumi. Tunu bairoa ati tutipũ
 yũ caquetibũjuri macã Dios ya macã
 majũ cūãrẽ cū jããrotietigumi.

²⁰Bairi atie yũ cawoaturijere
 cariapea yũre caquetibũjũ ruame
 bairo ñnemoñami: “Bairoa yũ baigũ.

Yoaro mee yũ atígu mũjãã tũpũ,”
 ññami.

Bairi yũ ruame cū ñiña Jesure:
 “Mũ caĩrõrẽ bairoa to baiáto. Yũ
 Quetiupũ tãmurĩã tiaya jãã tũpũ,”
 cū ñiña.

²¹Marĩ Quetiupũ Jesús caroa
 majũrẽ mũjãã cū jonemoáto mũjãã
 nipetirore. Bairoa to baiáto.